

“Ἐγὼ εἶμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. ιθ' 6)

ZQH

ΟΡΘΟΔΟΣΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ἀνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. Γ' 63)

Ἔτος 112ον | Ἀπρίλιος 2022 | 4366

«ΙΣΑΓΓΕΛΟΙ... ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΥΙΟΙ»

ΜΗΝΥΜΑ χαρᾶς τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ. Χαρὰ ὄχι μόνο στις εὐχάριστες στιγμές, ἀλλὰ καὶ στις δυσάρεστες. Χαρὰ καὶ στὸν πόνο καὶ στις δοκιμασίες. Αὐτὸ εἶναι τὸ χριστιανικὸ παράδοξο. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔχαιρε καὶ **«ἐν τοῖς παθήμασί του»**. Καὶ οἱ Χριστιανοὶ καίρουν **«καὶ σῆς γαλήνης τις στιγμὲς καὶ στὰ ἀγριοκαίρια»**. Χαίρουν καὶ στὸ Ὄρος τῆς Μεταμορφώσεως, καίρουν καὶ στὸν Λόφο τοῦ Γολγοθᾶ. Ἀκριβῶς, γιὰτὶ πιστεύουν, πῶς τὸν Γολγοθᾶ διαδέχεται ἡ Ἀνάστασις.

Τὸ μυστικὸ γνωστό: Ἡ ἀκλόνητη πίστις στὸν ἀναστημένο Κύριο. Εἶναι ὁ χορηγὸς τῆς ἀληθινῆς, τῆς ἀναφαίρετης χαρᾶς. Ἦλθε στὴ γῆ γιὰ νὰ **«εὐαγγελισθῆ καρὰν μεγάλην παντὶ τῷ λαῷ»**. Χαρὰ σὲ ὅλους. Χαρὰ στὴν καρδιά, ἀπρόσβλητη. Δὲν τὴν ὑποσχέθηκε ἀπλῶς. Τὴν πρόσφερε στοὺς μαθητὲς Του, γιὰ νὰ μένει κτῆμα τους γιὰ πάντα. Στις τραγικότερες ὥρες, λίγο πρὸ τοῦ Πάθους Του, τοὺς διαβεβαίωσε, ὅτι **«τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν»** (Ἰωάν. ιστ' 22).

Καὶ νὰ τώρα ὁ ἀναστημένος Κύριος ἔρχεται **«τῶν θυρῶν κεκλεισμένων»**, νὰ προσφέρει τὸ μεγάλο αὐτὸ δῶρο τῆς χριστιανικῆς χαρᾶς. Τὸ ὑποσχέθηκε ὄχι στοὺς μαθητὲς Του, ποὺ τὸν ἔβλεπαν μὲ τὰ σωματικὰ μάτια, ἀλλὰ στοὺς πιστοὺς κάθε ἐποχῆς ποὺ θὰ τὸν ἀτενίζουν μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς. **«Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες»** (Ἰωάν. κ' 29). Ἐσύ, εἶπε στὸν Θωμᾶ, μὲ εἶδες καὶ πίστεψες. Μακάριοι καὶ περισσότερο εὐτυχισμένοι εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι, ἂν καὶ δὲν μὲ εἶδαν μὲ τὰ μάτια τους, πίστεψαν.

Νὰ ἕνας καινούργιος μακαρισμὸς. Ὁ μακαρισμὸς τῶν πιστῶν. Οἱ πιστοὶ Χριστιανοὶ εἶναι εὐτυχισμένοι. Ἐπομένως δὲν δικαιολογοῦνται νὰ μὴ εἶναι χαρούμενοι. Ἡ χαρὰ τους δὲν αἰωρεῖται στὸ κενό. Στῆρίζεται στὸ ἀδιαμφισβήτητο γεγονός τῆς Ἀναστάσεως. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ πιστεύουν στὴν ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ, ἡ ζωὴ τους πλημμυρίζει ἀπὸ χαρὰ. Ὁ Χριστὸς ἀναστήθηκε, γιὰ νὰ ἀναστηθοῦμε καὶ μεῖς. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἐγγύηση καὶ τῆς δικῆς μας ἀναστάσεως. Μᾶς ἔδωσε τὴν δυνατότητα νὰ γίνουμε **«ἰσαγγελοί... τῆς ἀναστάσεως υἱοί»** (Λουκ. κ' 36). Ἀπὸ τώρα ζοῦμε τὴν ἀνάστασις. Εἴμαστε κιόλας ἀναστημένοι. Δὲν φοβούμαστε τὸν θάνατο. Ὁ θάνατος εἶναι πιά χωρίς δύναμη.

Ὅλα ὅμως αὐτὰ μὲ μιὰ προϋπόθεση: Νὰ πιστεύουμε στὴν Ἀνάστασις ὄχι θεωρητικά. Νὰ εἴμαστε ἐμεῖς ἀναστημένοι, υἱοὶ τῆς ἀναστάσεως. Ἡ ζωὴ μας νὰ εἶναι ἀναστημένη. Νὰ μὴν ἔχει καμιά σχέση μὲ τὰ ἔργα τῆς

φθορᾶς, τῆς ἁμαρτίας, τοῦ θανάτου.

Ὁ θάνατος καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ μᾶς ἔφεραν τὴν σωτηρία. Μὲ τὸ βάπτισμα ὁ κάθε πιστὸς **«συνετάφην»** μὲ τὸν Χριστό. Αὐτὸς ὁ θάνατος σημαίνει τὸ τέλος τῆς σαρκικῆς μας ζωῆς, τοῦ σαρκικοῦ φρονήματος, τῆς κυριαρχίας τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, τῆς ὑποδούλωσις σ' αὐτές. **«Ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος συνεσταυρώθη μὲ τὸν Χριστόν»** (Ρωμ. στ' 6). Ἐνωμένοι τοῦ λοιποῦ μὲ τὸν Χριστό ζοῦμε μιὰ καινούργια ζωὴ, τὴν ζωὴ τῆς Ἀναστάσεως, μακριὰ ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ σκότους, **«ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντες»** (Ρωμ. στ' 13). Ὡς παιδιὰ τῆς ἀναστάσεως, ὡς ἄνθρωποι ἀναστημένοι, δὲν εἶναι νοπτὸ νὰ ξαναπαίνομε στὰ μνήματα τῆς ἁμαρτίας, ἐκεῖ ποὺ δολοφονεῖται ἡ χαρὰ καὶ φυγαδεύεται ἡ εὐτυχία.

Εἶναι, λοιπόν, δυνατὴ ἡ χαρὰ, ἡ μόνιμη καὶ ἀναφαίρετη γιὰ τοὺς πιστοὺς; Καὶ ναι καὶ ὄχι. Ὅχι ἂν ζοῦμε στὴν ἀμφιβολία, στὴν ὀλιγοπιστία, στοὺς ἁμαρτωλοὺς συμβιβασμοὺς καὶ ὑποχωρήσεις. Ἄν στὴν πρώτη δυσκολία ἀρνούμαστε τὸν πιδὸ πολῦτιμο θησαυρὸ μας, τὴν πίστιν μας. Ἄν ἀρνούμαστε τὶς αἰώνιες ἀξίες, τὰ ἰδανικά μας, τὴν Ὁρθόδοξη πίστιν μας ἀπὸ δειλία ἢ ἰδιοτέλεια. Ἄν στὶς πιδὸ κρίσιμες στιγμὲς, τότε ποὺ καλοῦμαστε νὰ ὑπερασπισθοῦμε τὸν ἀδύνατο καὶ ἀδικούμενο, ἐμεῖς ἀκολουθοῦμε τὴν τακτικὴ τοῦ Πιλάτου. Τοῦ Πιλάτου ποὺ νίπτει τὰ χέρια του καὶ ἀφήνει ἀκάθαρτη τὴν καρδιά του. Στις περιπτώσεις αὐτές παρατείνουμε τὴν «Μ. Ἑβδομάδα». Δὲν ἔρχεται ἡ Ἀνάστασις καὶ ἡ χαρὰ τῆς.

Εἶναι δυνατὴ ἡ χαρὰ, ὅταν ἡ Ἀνάστασις γίνεται καθημερινὸ μέλημά μας, συνεχῆς βίωμά μας. Ὅταν ἡ συγγνώμη ποὺ ἀνέτειλε ἐκ τοῦ τάφου φυγαδεύει τὴ σκληρότητα, τὴν ἔχθρα καὶ ἐγκαθιδρύει τὴν ἀγάπην. Τότε **«ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν»** φρουρεῖ τὶς καρδιὲς καὶ τὶς κάνει ἀπρόσβλητες ἀπὸ τὶς ἐφόδους τῆς ἀγωνίας, τῆς παραχῆς, τοῦ ἄγχους.

Ὁ θάνατος καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ μᾶς ἔφεραν τὴν σωτηρία. Αὐτὸς ὁ θάνατος σημαίνει τὸ τέλος τῆς σαρκικῆς μας ζωῆς, τῆς κυριαρχίας τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, τῆς ὑποδούλωσις σ' αὐτές. Ἐνωμένοι μὲ τὸν Χριστό ζοῦμε μιὰ καινούργια ζωὴ, τὴν ζωὴ τῆς Ἀναστάσεως, μακριὰ ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ σκότους.

«Πάντας ἐλκύσω πρὸς ἑμαυτόν»

Τὸ εἶχε προαναγγείλει πολλές φορές στοὺς μαθητές του. Τὸ εἶχε φανερώσει σὲ αὐτοὺς καθαρότητα, ἔστω κι ἂν ἐκεῖνοι «**βραδεῖς ἀκόμη τῆ καρδία**» δὲν ἦταν σὲ θέση νὰ τὸ ἐννοήσουν. Τὸν σταυρὸ θὰ ἐπακολουθοῦσε ἡ ἀνάστασις. Τὸ πολυώδυνο φοβερὸ μαρτύριο ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἀγαλλίασις τῆς νίκης. Τὴν καταισχύνῃ καὶ τὸν ἐξευτελισμὸ, θὰ ἀκολουθοῦσε ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Ὁ σταυρὸς θὰ γινόταν ἡ ὀλόχρυση κλίμακα πού θὰ ὀδηγοῦσε στὸν Παράδεισο. Τὰ φοβερά καρφιά καὶ ἡ λόγχη θὰ γινόταν τὰ

κλειδιά μὲ τὰ ὁποῖα θὰ ἀνοίγαν οἱ προαιώνια κλεισμένες πύλες τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, γιὰ νὰ εἰσέλθουν, λυτρωμένοι καὶ ἔνδοξοι, οἱ πιστοὶ ὄλων τῶν αἰώνων, μὲ ἀρχηγὸ καὶ πρωτοπόρο τὸν βασιλέα Χριστό. Ὁ τάφος Του θὰ γινόταν ἡ πηγὴ τῆς Ἀνάστασής μας. **«Ἐγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐλκύσω πρὸς ἑμαυτόν»**, εἶχε διαβεβαιώσει τοὺς μαθητές του (Ἰωάν. ιβ' 32). Ὅλους ὅσους θὰ ἤθελαν νὰ τὸν δεχθοῦν ὡς Σωτήρα.

Ἡ ὑψωσις ὅμως αὐτή, ἡ ὁποία φαινόταν σὰν νίκη τοῦ πονηροῦ καὶ τῶν πονηρῶν, ἦταν στὴν πραγματικότητα -καὶ εἶναι- ἥττα καὶ συντριβή τους. Ἀποτελεῖ ὀλόλαμπρη καὶ λυτρωτικὴ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους νίκη τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ὑψωσί Του στὸ σταυρὸ ὑπῆρξε τὸ ματωμένο, ἀλλὰ βασικὸ σκαλοπάτι γιὰ τὴν ἔνδοξη ὑψωσί Του. Γιὰ τὴν πανένδοξη ἀνάστασί Του στὸν Πατέρα, **«ἐκ δεξιῶν τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ ἐν ὑψηλοῖς»**. Τὴν ἴδια μέρα τῆς ἀναστάσεως ὑπενθύμισε ὁ Κύριος στοὺς δυὸ μαθητές, πού πήγαιναν στοὺς Ἐμμαούς, ὅτι **«ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ»** (Λουκ. κδ' 26). Στὴ δόξα, πού τοῦ εἶχε ἐτοιμάσει ὁ Πατέρας, καὶ ὡς ἀνθρώπου πού θὰ τηροῦσε, ὅπως καὶ τήρησε, κατὰ πάντα τὸ θεῖο θέλημα καὶ εὐάρεστησε ἀπολύτως σ' αὐτόν καὶ ἐγίνε **«ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ. Διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε»** (Φιλιπ. β' 8-9). Ἀνέστησε καὶ δόξασε.

Ἀλλὰ ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἶναι καὶ Ἀνάστασις δική μας. Τὸ ὕψος καὶ ἡ δόξα του εἶναι καὶ δικό μας μεγαλεῖο. Εἶναι ἀνεκτίμητο δῶρο τοῦ Λυτρωτῆ σὲ μᾶς, σὲ καθέναν ἀπὸ τοὺς πιστοὺς.

Αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ εἶχε ζητήσει στὴν ἀρχιερατικὴ του προσευχὴ λίγες ὥρες πρὶν ἀπὸ τὸ πάθος του ἀπὸ τὸν οὐράνιο Πατέρα. **«Πάτερ, εἶπε, οὐς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κάκεινοι ὡσι μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμήν, ἣν δέδωκάς μοι»** (Ἰωάν. ιζ' 24). Θέλει ὅπου εἶναι αὐτὸς μετὰ τὸν θρίαμβο τῆς Ἀνάστασής του, νὰ εἴμαστε κι ἑμεῖς. Σωτήρας καὶ ὀδηγὸς καὶ ἀδελφός μας Ἐκεῖνος, θέλει νὰ μᾶς ἔχει αἰώνια κοντά του. Ἀρχηγὸς καὶ πρωτοπόρος τῶν πιστῶν, κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, θέλει νὰ μᾶς

βλέπει μαζί του πάντοτε στὸν μακάριο τόπο στὸν ὁποῖο πρὸς χάρι μας πῆγε καὶ ἐτοίμασε.

Καὶ δὲν μᾶς θέλει σὰν ἀπλοὺς συμπαραστάτες καὶ ἀκολουθοῦς του, ἀλλὰ ὡς συμμέτοχους τῆς ἀπερίγραπτης δόξας καὶ μακαριότητάς του. Ὅχι σὰν θεατὲς μόνο τῆς δόξας, ἀλλὰ **«συγκληρονόμους τῆς δόξας»** του. Στὸν οὐρανὸ ὁ ἀναστημένος Λυτρωτής, ἐκεῖ καὶ ἑμεῖς. Μονογενὴς αὐτὸς κατὰ φύσιν Υἱὸς τοῦ Πατέρα, υἱὸι κατὰ χάριν καὶ ἑμεῖς τοῦ Πατέρα καὶ ἀδελφοὶ δικοὶ του. Ἐκ δεξιῶν τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ μετὰ τὴν Ἀνάστασί του καὶ ὡς ἄνθρωπος, ἐκεῖ καὶ ἑμεῖς πού δικαιοθήκαμε διὰ τῆς θυσίας του. Βασιλιάς αὐτὸς σὲ ὅλη τὴ φύση, συμβασιλεῖς καὶ ἑμεῖς μαζί του στὴν ἀπέραντη αἰωνιότητα. Διότι ἡ ἀνάστασί του εἶναι καὶ δική μας ἀνάστασις. Ἡ ἀνάληψί του στοὺς οὐρανοὺς καὶ δική μας ἀνάληψη.

Αὐτὸ διακηρύττει καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅταν λέει ὅτι ὁ Θεὸς καὶ Πατέρας, ἀπείρως πλούσιος σὲ ἔλεος καὶ ἀγάπη πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς νεκροὺς πνευματικὰ ἐξ αἰτίας τῶν ἁμαρτιῶν μας, μᾶς χάρισε ξανὰ νέα ζωὴ, μαζί μὲ τὸν Χριστό, **«καὶ συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ»** (Εφ. β' 4-6). Καταπληκτικὴ διαβεβαίωση, ἀκατάληπτη στὴν ἀνθρώπινη διάνοια. Ὁ Θεὸς καὶ Πατέρας μᾶς ἐλευθέρωσε ἀπὸ τὸν αἰώνιο θάνατο, μᾶς ἀνέστησε μαζί μὲ τὸν Χριστὸ καὶ μᾶς ἔβαλε νὰ καθήσουμε μαζί του στὰ ἐπουράνια! Ὅπως ἐκεῖνον ὑπερύψωσε ἔτσι καὶ ἡμᾶς συνανύψωσε μαζί μὲ αὐτόν, γιὰ νὰ πραγματοποιηθεῖ πλήρως ἡ διαβεβαίωση τοῦ Κυρίου, **«ἐγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐλκύσω πρὸς ἑμαυτόν»**.

Στὴ Γεθσημανή

Ὁ Κύριος μὲ τοὺς μαθητὲς του, μετὰ τὸν Μυστικὸ Δεῖπνο **«ὕμνήσαντες ἐξῆλθον»** (Ματθ. κοτ' 30). Κατευθύνθηκαν πρὸς τὴν Γεθσημανή. Κι ὅταν ἔφθασαν, **«λέγει τοῖς μαθηταῖς· καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὗ ἀπελθὼν προσεύξομαι ἐκεῖ»**. Μαζί του παίρνει μόνο τοὺς τρεῖς. Τὸν Πέτρο, τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη. Καὶ ὅταν προχώρησαν, τοὺς ἀφήνει κι αὐτοὺς καὶ κάνοντας ὀλομόναχος μερικὰ βήματα, γονατίζει σὲ προσευχή. **«Προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων· πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστι, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο, πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ»** (Ματθ. κοτ' 38-39).

Ἡ νύχτα εἶναι βαριά, μελαγχολική. Ὁ οὐρανὸς στέλνει τὸ θαμπὸ φῶς τῆς σελήνης στὴ γῆ. Καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῆ γῆ, τὴν γεμάτη ἁμαρτίες καὶ δάκρυα, στέλνει τὴν πλημμυρισμένη ἀπὸ ἀγωνία προσευχή του στὸν οὐράνιο Πατέρα.

Οἱ μαθητὲς δὲν μπόρεσαν νὰ τὸν νιώσουν καὶ νὰ τὸν συντροφεύουν στὴν ἀγωνία του. Καὶ ἀποκοιμήθηκαν. Ἔτσι, ὅταν γύρισε κοντὰ στοὺς τρεῖς, τοὺς βρῆκε **«καθεύδοντας»**. **«Καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Σίμων καθεύδεις; οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι;»** (Μάρκ. ιδ' 37). Δὲν ἀντέξατε οὔτε μιὰ ὥρα νὰ μείνετε ἀγρυπνοὶ μαζί μου; **«Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν, τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής»** (στ' 38).

Ὁ Ἰησοῦς ζεῖ τὴν πιὸ σκληρὴ ἀγωνία, τὴν ἀκατάληπτη καὶ ἀνείπωτη ἀγωνία τοῦ θανάτου, μόνος. Χωρὶς τὴ συντροφιά καὶ τὴ συμμετοχὴ τῶν ἀγαπημένων του μαθητῶν.

Νομίζετε, πῶς ἂν βρισκόμαστε κι ἐμεῖς ἐκεῖ παρόντες, στὴ βαριά ἀτμόσφαιρα, στὴ λύπη καὶ τὸν πόνο καὶ τὴν ἀγωνία, θὰ κάναμε κάτι διαφορετικὸ; Τὶς μέρες τὶς μεγάλες τοῦ Πάσχα ἀνοίγει μπροστά μας τὸ βιβλίο τῆς ἱστορίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μας, τὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιο, ποὺ μᾶς ἐξιστορεῖ τὴν πορεία του πρὸς τὴν Γεθσημανή καὶ τὴν ἄνοδό του στὸν Γολγοθᾶ. Ταυτόχρονα, ἡ ἔκφραση ἔρχεται νὰ μᾶς πιάσει ἀπὸ τὸ χέρι καὶ νὰ μᾶς βοηθήσει νὰ ζήσουμε μὲ τὴν καρδιά τὰ γεγονότα, ποὺ μᾶς διηγεῖται τὸ ἱερὸ κείμενο τοῦ Εὐαγγελίου. Ὅλα αὐτὰ δημιουργοῦν πρὸς στιγμὴ μέσα μας μιὰ συγκίνηση. Αἰσθανόμαστε τὴν ἀνάγκη νὰ συνοδεύσουμε μὲ τὴν προσευχή, μὲ τὴν λατρεία καὶ μὲ τὸν χτύπο τῆς καρδιάς μας τὸν ἀγαπημένο μας, τὸν Λατρευτὸ Κύριο. Ὅμως τὰ συναισθήματα αὐτὰ εἶναι ἀναιμικά. Μήπως μᾶς κάνουν νὰ μοιάζουμε μὲ τοὺς τρεῖς μαθητὲς καὶ μὲ τοὺς ἄλλους ὀκτώ; Σωματικὰ μπορεῖ νὰ βρισκόμαστε στὸ ναό. Ψυχικὰ ὅμως ζοῦμε τὸ δράμα, συμμετέχουμε στὸν πόνο τοῦ Ἰησοῦ μας;

Στὴ Γεθσημανή ὁ Κύριος ἔνωσε τὴν ἀγωνία, διότι τοῦ προσφέρθηκε τὸ πικρὸ ποτήρι τῆς ὀδύνης καὶ τοῦ θανάτου. Σκεφθήκαμε ἀπὸ ποιὸν τοῦ προσφέρθηκε τὸ ποτήρι αὐτό; Στὴ σιωπηλή, μυστηριώδη νύχτα, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ βρίσκεται μόνος. Καὶ τὸ ἀνθρώπινο γένος τοῦ δίνει τὸ δυσβάστακτο φορτίο τῶν ἁμαρτιῶν του. Κι Ἐκεῖνος, ὁ ἄγνος καὶ ἅγιος, ὑποφέρει, ἀγωνιᾷ, αἰσθάνεται **«τὸν ἰδρῶτα ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος νὰ κατεβαίνῃ ἐπὶ τὴν γῆν»**.

* * *

Καὶ ὄχι μόνο. Ἐμεῖς τὸν ἐγκαταλείπουμε στὴν ἀγωνία του. Ἐκεῖνος ὅμως δὲν μᾶς ἐγκαταλείπει ποτὲ στὴ δική μας ἀγωνία. Ἐχουμε κι ἐμεῖς τὴν Γεθσημανή μας! Μικρή, σὲ σύγκριση μὲ τὴ δική του. Ὅμως, γιὰ τοὺς δικούς μας ὤμους, βαριά καὶ πιεστική.

Ἔρχονται στιγμὲς ποὺ τὶς σφραγίζει ὁ πόνος, τὸ δάκρυ καὶ ὁ σταυρός. Κάτω ἀπὸ τὴν πίεση ἀποτυχιῶν καὶ ἀσθενειῶν καὶ θανάτων αἰσθανόμαστε πῶς τὸ κάθε μας βῆμα εἶναι τόσο ἀνφορικὸ, ποὺ δὲν μπορούμε νὰ τὸ κάνουμε. Ἡ θλίψη μᾶς τυλίγει. Ἡ ἀγωνία μᾶς συντρίβει.

Στὶς στιγμὲς αὐτὲς κάποιος ἀγρυπνᾷ μαζί μας. Εἶναι Ἐκεῖνος, ποὺ μὲ τὴν πιὸ μεγάλη ἔνταση ἔζησε τὴν ἀγωνία τῆς Γεθσημανῆ καὶ τοῦ Γολγοθᾶ. **«Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε»**, μᾶς λέει, **«ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον»**. Ἐγὼ ἐνίκησα τὸν κόσμον μ' ὅλη τὴ δύναμή του καὶ ὅλες τὶς ἀντιστάσεις του. Εἶμαι μαζί σας **«πάσας τὰς ἡμέρας»**. Στέκομαι γιὰ νὰ σᾶς προσφέρω γλυκιὰ παρηγοριά, δύναμη, ἀνακούφιση, ἐλπίδα.

Στέκεται παντοῦ, ὅπου ἡ ἀγωνία μᾶς ζώνει καὶ τὰ μάτια μας στάζουν δάκρυα. Μᾶς παρηγορεῖ ὄχι μόνο μὲ τὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελίου του, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν παρουσία του τὴν ἅγια. Καὶ μὲ τὸ παράδειγμά του μᾶς λέει: Πρῶτα ἀπὸ σένα πόνεσα ἐγὼ. Μὴ φοβᾶσαι. Πέρα ἀπὸ τὴ Γεθσημανὴ ὑπάρχει ἡ Ἀνάστασις.

Ὅταν ὁ πόνος μᾶς γονατίζει ἄς κοιτάζουμε τὸν γονατιστὸ Ἰησοῦ. Σ' αὐτὸν ἄς ξεχύνουμε τὸν πόνο καὶ τὴν προσευχή μας. Θὰ ἀποκτήσουμε ἔτσι προσωπικὴ πείρα τῆς ἀγάπης του, ὅπως ἀπέκτησαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ τὸν ἰκέτευσαν.

Ἐμεῖς τὸν ἐγκαταλείπουμε στὴν ἀγωνία του. Ἐκεῖνος ὅμως δὲν μᾶς ἐγκαταλείπει ποτὲ στὴ δική μας ἀγωνία. Ἔρχονται στιγμὲς ποὺ τὶς σφραγίζει ὁ πόνος, τὸ δάκρυ καὶ ὁ σταυρός. Στὶς στιγμὲς αὐτὲς κάποιος ἀγρυπνᾷ μαζί μας. Εἶναι Ἐκεῖνος, ποὺ μὲ τὴν πιὸ μεγάλη ἔνταση ἔζησε τὴν ἀγωνία τῆς Γεθσημανῆ καὶ τοῦ Γολγοθᾶ. «Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε», μᾶς λέει, «ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον».

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ γουνοπετῶν αὐτῷ καὶ λέγων διδάσκα-

λε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς σέ, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει· ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρὸς με. καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. καὶ ἰδὼν αὐτὸν εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων. καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέρα αὐτοῦ· πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ δὲ εἶπε παιδιόθεν. καὶ πολλάκις αὐτόν καὶ εἰς πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Τὸ εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεῦοντι. καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου

ΚΥΡΙΑΚΗ 3 ΑΠΡΙΛΙΟΥ
Δ' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΛΙΜΑΚΟΣ)
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. θ' 17-31
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐβρ. στ' 13-20

μετὰ δακρύων ἔλεγε· πιστεῦω, κύριε· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει

ὄχλος ἐπέτιμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ· τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφόν, ἐγὼ σοι ἐπιτάσσω, ἐξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. καὶ κράξαν καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτόν ἐξῆλθε, καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας αὐτόν τῆς χειρὸς ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη. Καὶ εἰσελθόντα αὐτόν εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτόν κατ' ἰδίαν, ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. Καὶ ἐκείθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γινῶ· ἐδίδασκε γὰρ τοὺς μαθητάς αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται».

Η ΥΠΕΡΝΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΦΙΒΟΛΙΑΣ

«Εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς».

Τί ἀμφιβολία καὶ τί ἀπόγνωση κρύβεται πίσω ἀπὸ τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ πατέρα τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου! «**Εἴν μπορῆς, κάμε κάτι...** Ἀλλιῶς... Τί νὰ ἐξιστορῶ πάλι τὰ βάσανά μου; Καὶ μόνο νὰ τὰ λέω, σπαράζεται ἡ καρδιά μου». Ἐρχόταν στὸν Χριστὸ ὁ δυστυχής, ἀλλὰ χωρὶς ἐμπιστοσύνη.

Ὁ δισταγμὸς καὶ ἡ ἀμφιβολία κυριαρχοῦσαν στὴν καρδιά του. Καὶ κυριαχοῦν δυστυχῶς τόσο συχνὰ στὶς καρδιὰς τῶν ἀνθρώπων!

Ἡ ἀμφιβολία.

Συχνὰ ἀπλώνεται καὶ στὶς δικές μας ψυχές! Κάποτε μάλιστα ἀκόμα πιὸ βαριά. Ὁ δύστυχος ἐκεῖνος πατέρας, ἔτρεξε τουλάχιστον νὰ ζητήσῃ βοήθεια ἀπὸ τὸν Χριστὸ στὴ φοβερή του θλίψη. Ἐνῶ πολλοὶ ἀπὸ μᾶς οὔτε κἂν σκεπτόμαστε νὰ ἀπευθυνθοῦμε στὸν Σωτῆρα στὶς δυσκολίες, στὴν ἀρρώστια, στὸν πόνο μας.

Κάπου κάπου μάλιστα ἡ ἀμφιβολία μας καταντᾷ σὲ παροξυσμὸ ἀπιστίας: «**Θεέ μου, ἐπὶ τέλους, ἂν ὑπάρχεις, βοήθησε. Ὁ πόνος μὲ λιώνει. Οἱ δόλιοι ἐπικρατοῦν, οἱ κακοὶ μὲ ποδοπατοῦν. Κοίταξε τὶς ἀδικίες, τὰ μίσση, τοὺς σπαραγμούς μας πού μᾶς βυθίζουν στὸ πέλαγος τῆς ἀπελπισίας. Ἄν ὑπάρχεις, γιατί σιωπᾶς;**»

Πόσο σκοτίζει τὴ σκέψη καὶ τὴν καρδιά ἡ ἀμφιβολία! Τῆς κλείνει τὸν ὀρίζοντα, τῆς νεκρώνει τὴν ἐλπίδα.

Ἀλλὰ θὰ παρατηρήσουν μερικοὶ: «**Τὸ ξέρουμε πὼς δὲν μᾶς ταιριάζει ἡ ἀμφιβολία. Τί νὰ κάνουμε ὅμως γιὰ νὰ λυτρωθοῦμε ἀπὸ αὐτή;**»

Ἡ ὑπερνίκηση.

Αὐτή, ὑπάρχει στὴ σημερινὴ εὐαγγελικὴ ἱστορία. Ὁ Κύριος εἶπε στὸν πατέρα: «**Εἴ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεῦοντι**». Τὸ ζήτημα δὲν εἶναι ἂν ἐγὼ μπορῶ νὰ θεραπεύσω

τὸ παιδί σου. Ἀλλὰ ἐὰν ἐσὺ μπορεῖς νὰ πιστέψεις. Ἄν γίνῃ αὐτό, ἂν πιστέψεις, ὄχι μόνο μπορεῖ νὰ γίνῃ «κάτι», ἀλλὰ τὸ πᾶν.

Ἄς προσέξουμε τὸ σημεῖο αὐτό. Τὸ κλειδί γιὰ νὰ ἀνοίξουν οἱ πόρτες πού κάθε τόσο φράζουν τὸ δρόμο τῆς ζωῆς μας, μὴν τὸ ζητᾶμε ἄλλοῦ. Ἐμεῖς τὸ ἔχουμε. Ἐμεῖς τὸ πετάξαμε στὴ σκοτεινὴ γωνιὰ τῶν δισταγμῶν μας... Τὸ κλειδί αὐτὸ εἶναι ἡ πίστη. Ἡ πίστη ἡ δική μας, συνειδητὴ, προσωπικὴ, στὴν παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ πρέπει νὰ ἰσχυροποιηθεῖ καὶ νὰ πάρῃ στὴ ζωὴ μας τὴν κεντρικὴ θέση πού τῆς ἀρμόζει. Ὁ πατέρας ἀναλογίζεται τὰ λόγια τοῦ Κυρίου. Σκέπτεται τὰ τόσα Του θαύματα. Ὅμως ὅσοι θεραπεύθηκαν πίστευαν... Καὶ μὲ μιὰ ὕστατη προσπάθεια ἀπελευθερώνεται ἀπὸ τὴ σκλαβιὰ τῆς ἀπιστίας. «**Πιστεῦω**», φωνάζει. «**Πιστεῦω, Κύριε· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ**».

Τὸ ἴδιο ἂς φωνάξουμε κι ἐμεῖς ὅταν κλονιζόμαστε μὲ τὶς διάφορες δυσκολίες. Στὴν ἀρρώστια, στὴν ἀποτυχία, στὶς θλίψεις, στὶς ἀπογοητεύσεις μας. «**Βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ**». Ἀρχίζω νὰ πιστεῦω. Πότισε Σὺ μὲ τὴ χάρη σου, θέρμανε μὲ τὴν πνοὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τὸ σπέρμα τῆς πίστεως στὴν ψυχὴ μου. «**Πιστεῦω, Κύριε· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ**». Καὶ τότε, σίγουρα ὁ Θεὸς θὰ ἀνταποκριθεῖ σὲ μιὰ τέτοια στάση εὐλικρινή. Θὰ ἀκούσῃ τὴν ἰκεσία μας. Καὶ ἂν ἀκόμα ἡ πίστη μας δὲν εἶναι ὅσο πρέπει θερμὴ, θὰ μᾶς δώσει αὐτὸ πού ζητᾶμε, ὥστε νὰ μπορέσουμε νὰ βεβαιωθοῦμε ὅτι «**Πάντα δυνατὰ τῷ πιστεῦοντι**».

Ὅπως εἶδαμε στὴν περίπτωσι τοῦ πατέρα. Ὁ Κύριος λύτρωσε τὸ δύστυχο νέο ἀπὸ τὴν ἐξουσία τῶν δαιμόνων καὶ τὸν χάρισε στὸν πατέρα του ὑγιᾶ.

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἤρξαντο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι, καὶ κατακρυνοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμπαΐξουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης υἱοὶ Ζεβεδαίου λέγοντες· διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὁ ἕαν αἰτήσωμεν ποιήσης ἡμῖν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· τί θέλετε ποιῆσαι με ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· δὸς ἡμῖν ἵνα εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ οἶδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα

ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΑΠΡΙΛΙΟΥ
Ε΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΜΑΡΙΑΣ ΑΙΓΥΠΤΙΑΣ)
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. 1΄ 32-45
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐβρ. θ΄ 11-14

ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· δυνάμεθα. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ

βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθῆσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται. καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς· οἶδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἀρchein τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. οὐχ οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὅς ἐάν θέλη γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος, καὶ ὅς ἐάν θέλη ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δούλος· καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν».

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟ

«Ὁς ἐάν θέλη γενέσθαι μέγας...»

Ὁ Κύριος βαδίζει πρὸς τὸ μαρτύριο καὶ οἱ μαθητὲς ὄνειρεύονται μεγαλεῖα. Τοὺς προλέγει τὸν σταυρικό του θάνατο καὶ ἐκείνοι ποθοῦν τιμητικὰ διακρίσεις. Ὁ Ἰάκωβος καὶ Ὁ Ἰωάννης σπεύδουν νὰ προλάβουν τοὺς ἄλλους στὴν ἐξασφάλισιν τῶν πρωτείων. «**Διδάσκαλε**, τοῦ λένε, **θέλομεν ἵνα ὁ ἕαν αἰτήσωμεν ποιήσης ἡμῖν**». Τί θέλετε νὰ σᾶς κάνω; ρωτᾷει ὁ Χριστός. «**Νά**, τοῦ ἀπαντοῦν, **τώρα ποὺ θὰ δοξασθεῖς, ποὺ θὰ καθίσεις σὲ θρόνον βασιλικό, δώσε μας τὶς δυὸ πρῶτες θέσεις στὸ βασίλειό σου. Κάνε μας τὴ χάρη νὰ καθίσουμε ὁ ἕνας στὰ δεξιά σου καὶ ὁ ἄλλος στὰ ἀριστερά σου**». Ὁ Κύριος τοὺς κοιτᾷ περιλυπα: «**Οὐκ οἶδατε τί αἰτεῖσθε**» τοὺς ἀπαντᾷ μὲ πόνο. Δὲν ξέρετε τί ζητᾷτε! Ἐγὼ σᾶς μιλῶ γιὰ θυσίες καὶ σεῖς λαχταρᾶτε πρωτοκαθεδρίες.

Ἔνοχες προσδοκίες.

Πόσες καὶ πόσες φορές ὁ Χριστὸς ἀναγκάζεται νὰ ἐπαναλάβει τὸ ἴδιο παράπονο καὶ σήμερα. Πόσο μικροπρεπεῖς εἶναι συχνὰ οἱ πόθοι καὶ τὰ αἰτήματα πολλῶν Χριστιανῶν! Λαχταρᾶμε τιμές, διακρίσεις, πρωτεῖα, δύναμη, χρῆμα, δόξα, ἐπιβολὴ στὸν κόσμον αὐτό. Καὶ τὸ τραγικὸ εἶναι ὅτι τὰ ζητᾶμε ἀπὸ Ἐκείνον ποὺ τὰ περιφρόνησε ὅλα αὐτὰ καὶ ἀποκάλυψε τὴ μηδαμινότητά τους. Ὁ ἕνας θέλει ἀπὸ τὸν Κύριον νὰ τοῦ ἐξασφαλίσῃ εἰσοδήματα, κέρδη πολλά. Νὰ βοηθήσῃ, ὥστε ἡ ἐπιχείρησή του νὰ πάει καλύτερα ἀπὸ τὶς ἐργασίες τῶν ἄλλων. Ὁ ἄλλος δὲν παύει νὰ ποθεῖ θέσεις καὶ ἀξιώματα στὴν πολιτεία ἢ καὶ στὴν Ἐκκλησία. Ὁ Κύριος τονίζει τὴ θυσία καὶ αὐτὸς μηχανεύεται τὸ πᾶν, γιὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἀκόρεστη κενοδοξία του.

Τὸ σωστὸ μονοπάτι.

Τὸ φαινόμενο εἶναι συχνό. Ὅσοι σχολιάζουν πικρὰ τὶς φιλόδοξες κινήσεις καὶ προσπάθειες τῶν ἄλλων καὶ ἀγανακτοῦν, οὐσιαστικὰ διψᾶνε κι αὐτοὶ τὴ δόξα, ζηλεύουν. «**Τότε ὁ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς**»: Γνωρίζετε ὅτι αὐτοὶ ποὺ θεωροῦνται ἀρχοντες τῶν ἐθνῶν, φέρονται σκληρὰ, σὰν κυρίαρχοι καὶ ἀξιώματοῦχοι,

καὶ γενικὰ καταπιέζουν τοὺς ἄλλους. «**Οὐχ οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν. Ἄλλ' ὅς ἐάν θέλη γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν ἔσται ὑμῶν διάκονος καὶ ὅς ἐάν θέλη γενέσθαι πρῶτος ἔσται πάντων δούλος**». Ποθεῖτε νὰ διακριθεῖτε καὶ νὰ γίνετε μεγάλοι; Θὰ σᾶς δείξω ἐγὼ τὸ δρόμο. Ὅποιος θέλει νὰ γίνῃ μέγας ἀνάμεσά σας, ἄς γίνῃ ὑπηρετὴς σας, ἄς μάθει νὰ ἐξυπηρετεῖ τοὺς ἄλλους. Καὶ ὅποιος θέλει νὰ γίνῃ πρῶτος ἄς προσπαθεῖ νὰ εἶναι ὑπηρετὴς ὄλων, μὲ ἀπόλυτη ταπεινοφροσύνη νὰ ἀσκεῖ τὴν ἀγάπην.

Πόσο ἐπαναστατικὸ ἀλήθεια εἶναι αὐτὸ τὸ σύνθημα γιὰ τὴν ἐπικρατοῦσα κοσμικὴ νοοτροπία μας! Ἀλλὰ καὶ πόσο λυτρωτικὸ. Τὸ πραγματικὸ μεγαλεῖο δὲν βρίσκεται στὴν ἔπαρση, στὴν ἀλαζονεῖα καὶ τὴν καταπίεση τῶν ἄλλων. Ὑπάρχει μόνο στὴν ταπεινόφρονη ἀγάπην, στὴ σεμνή, ἡρωικὴ ἐξυπηρετήσιν τοῦ πλησίον. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀσφαλὴς δρόμος γιὰ τὴν κατάκτησίν του. Ἡ καθημερινὴ ζωὴ υπογραμμίζει αὐτὴ τὴ διαβεβαίωσιν. Σκεφθεῖτε ἀλήθεια, τὸν ὑπάλληλον ἐκεῖνον ποὺ πρόθυμα φροντίζει νὰ διευκολύνῃ τοὺς ἄλλους. Πόσο πιὸ εἰρηνικὸς καὶ σεβαστὸς εἶναι. Πόσο συντελεῖ στὴν ἀρμονικὴ συνεργασία. Σκεφθεῖτε τὴ μητέρα, τὴν κόρην ποὺ μέσα στὸ σπίτι διακονεῖ τοὺς πάντες μὲ τὸ σεμνὸ χαμόγελο τῆς καλοσύνης, ποὺ δὲν ζητᾷ ἐπαίνους. Πόσο ὁμορφαίνει τὸ πᾶν τριγύρω της, πόσο ἀξιγάπητη εἶναι. Ἀναλογισθεῖτε πόσο συντελοῦν στὴν ἀνύψωσιν τῆς ζωῆς μας οἱ σεμνοὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι ποὺ χωρὶς πολλὰ λόγια καὶ διαφημίσεις ἐξυπηρετοῦν καὶ θυσιάζονται γιὰ τοὺς ἄλλους. Θυμηθεῖτε Ἐκείνον ὁ ὁποῖος «**οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι**», τὸν Χριστό, ὁ ὁποῖος θυσιάσθηκε γιὰ τοὺς πάντες. Θυμηθεῖτε τοὺς σεμνοὺς ἀγίους τῆς Ἐκκλησίας μας ποὺ μὲ τὴν ταπεινόφρονη ἀγάπην τους ζωογόνησαν τὶς ἀνθρώπινες κοινωνίες. Καὶ τότε θὰ νιώσετε πιὸ βαθιὰ τί μεγαλειώδης εἶναι ὁ δρόμος ποὺ χαράζουν τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Κυρίου: «**Ὁς ἐάν θέλη γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν ἔσται ὑμῶν διάκονος**».

Ἀπαιτεῖται κόπος καὶ ἀγώνας

Β'

Ἡ ἀσυνέπεια στὴν πνευματικὴ ζωὴ, μετὸ πρόσχημα τῆς προσαρμογῆς στὶς σύγχρονες κοινωνικὲς ἀνάγκες, ἀποτελεῖ ὅ,τι πιὸ ἀταίριαστο γιὰ ἓναν ἀληθινὸ Χριστιανό. Αὐτὸ ἀκριβῶς δείχνει μιὰ παλαιά, ἀλλὰ πάντοτε ἐπίκαιρη διαπίστωση, καταδικαστικὴ τῆς νοοτροπίας μερικῶν Χριστιανῶν: «*Ἀγαπῶ τὸν Χριστό, ἀλλὰ δὲν ἀγαπῶ τοὺς Χριστιανούς, διότι δὲν μοιάζουν μετὸν Χριστό*». Λόγια τοῦ Μακάτμα Γκάντι πού ὑπογραμμίζουν τὴν εὐθύνη τῶν Χριστιανῶν γιὰ τὴν ἀσυνέπειά τους καὶ τὴν ἠθικὴ ἀντινομία τους.

«*Δὲν ἀγαπῶ τοὺς Χριστιανούς, γιατί δὲν μοιάζουν μετὸν Χριστό*». Φοβερὴ ἡ ἀνακολουθία καὶ ἀσυνέπεια. Οἱ Χριστιανοὶ νὰ μὴ μοιάζουν μετὸ πρότυπό τους, τὸν Ἄρχηγό τους. Νὰ εἶναι παραπομπιμένες καὶ παραχαραγμένες εἰκόνας, κακέκτυπα πού προκαλοῦν τὴν ἀπαξίωση καὶ περιφρόνηση. Νὰ λησμονοῦν πὼς σκοπὸς τῆς ζωῆς τους εἶναι νὰ μιμηθοῦν καὶ νὰ ἀκολουθήσουν τὸ αἰώνιο πρότυπό τους, τὸν Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴ τους.

«*Δὲν ἀγαπῶ...*» Καὶ ποῖος ἀγαπάει τὰ κίβδηλα νομίματα, τὶς παραχαραγμένες ἀξίες, τὶς γελοιογραφικὲς ἀπομιμήσεις; Ποῖος ἀγαπάει τὰ ρολόγια πού χτυποῦν ὀχτῶ καὶ δείχνουν μία; Ποῖος ἐκτιμᾷ τὶς ἀπραγματοποιήτες ὑποσχέσεις, τὶς μεγαλόστομες διακηρύξεις, πού δὲν ἔχουν κανένα ἀντίκρισμα; Μὲ πόσο πόνο πρόφερε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος τὴν ἀποδοκιμασία Του πού κατεδίκαζε τὴν ἀντινομία καὶ ἀσυνέπεια τῆς φαρισαϊκῆς ὑποκρισίας: **«Λέγουσι καὶ οὐ ποιοῦσι»** (Ματθ. κγ' 3).

Αὐτὸς ἦταν ἀνέκαθεν ὁ πιὸ μεγάλος ἐχθρὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ: ἡ ἀσυνέπεια τῶν ὁπαδῶν του. Οἱ διώκτες καὶ οἱ τύραννοι καὶ οἱ δῆμιοι θέριευαν τὸν ἐνθουσιασμό, ρίζωναν τὴν πίστη στὶς καρδιές, ἔκαναν τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ νὰ ἀκτινοβολεῖ παντοῦ. Πετύχαιναν τὸ ἀντίθετο ἀποτέλεσμα ἀπὸ ἐκεῖνο πού ἐπεδίωκαν. Ὁ κίνδυνος δὲν ἦταν οἱ ἄλλοι. Ἦταν οἱ ἴδιοι οἱ Χριστιανοὶ πού δυσφημοῦσαν μετὴν ἀσυνεπῆ ζωὴ τους τὴν πίστη τους. Τὸ παλαιὸ παράπονο τοῦ Θεοῦ εἶναι δυστυχῶς ἐπίκαιρο καὶ στὶς ἡμέρες μας: **«Δι' ὑμᾶς διαπαντὸς τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι»** (Ἠσαΐου νβ' 5).

Καὶ τὰ πιὸ ἰσχυρὰ ἐπιχειρήματα καὶ ἡ πιὸ πειστικὴ διδασκαλία γίνονται ἀνίσχυρα καὶ ἀπίστευτα, ὅταν δὲν συνοδεύονται ἀπὸ φωτεινὰ παραδείγματα καὶ συνεπῆ ζωὴ. Μιὰ ζωὴ μετὴν συνέπεια εἶναι πάντα τὸ πιὸ δυνατό ἐπιχείρημα καὶ ἡ πιὸ πειστικὴ ἀπόδειξη.

Πρόκειται γιὰ μιὰ ἀρχὴ μετὴν γενικότερες ἐφαρμογές. Ἡ ἀσυνέπεια δὲν καταρρακώνει τὸ κύρος τοῦ δασκάλου, τῶν γονέων, τοῦ πολιτικοῦ, κοινωνικοῦ, πνευματικοῦ ἡγέτη; Ὑπάρχει καὶ ἡ παραμικρὴ ἀμφιβολία; Καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, πόσο ἰσχυροποιεῖ τὸ κύρος του καὶ αὐξάνει τὴν ἐπιρροή του καὶ κάνει δυνατό τὸ λόγο του

καὶ ἀποδεκτὲς τὶς συμβουλές του, ὁ ἡγέτης ἐκεῖνος πού ἐναρμονίζει θεωρία καὶ πράξη, λόγο καὶ ζωὴ! Πίστη καὶ ἔργα ἢ πηγαίνουν συντροφευμένα καὶ οἰκοδομοῦν ἢ δὲν συμπορεύονται καὶ γκρεμίζονται. Μιὰ ἰδέα, μιὰ ἀλήθεια πρέπει νὰ εἶναι βιωματικὴ, νὰ προέρχεται ἀπὸ ἄνθρωπο πού τὴν πιστεύει καὶ ἐπηρεάζει τὴ ζωὴ του, γιὰ νὰ προκαλέσει δυνατὲς συγκινήσεις καὶ ἀληθινὲς πνευματικὲς μεταμορφώσεις.

Πὼς νὰ πείσει ὁ λόγος μας, ὅταν διαψεύδεται ἀπὸ τὴ ζωὴ μας; Αὐτὴ ἡ ἔντονη ἀσυμφωνία εἶναι πού προκαλεῖ τὴν ἀποστροφή καὶ ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν σῶζουσα πίστη καὶ ἀλήθεια. Οἱ μεγάλες ἀλήθειες στὰ χεῖλη ἀνάξιων ἐκπροσώπων, φαίνονται ὡς ἀποκρουστικὴ ὑποκρισία. Μαζὶ μετὸς ἀνάξιους ἐκπροσώπους φθείρονται καὶ περιφρονοῦνται τὰ ἰδανικά, τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ὄσια. **«Ὁ διδάσκων ἕτερον σεαυτὸν οὐ διδάσκει; Ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν κλέπτει; Ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν μοιχεύει; Ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἶδωλα ἱεροσουλεῖς; Ὁς ἐν νόμῳ καυῶσαι διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζει;»** (Ρωμ. β' 21-23), ἔγραφε σὲ παρόμοια περίπτωση ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

Ὅλα αὐτὰ μᾶς ὑπογραμμίζουν τὴν μεγάλη ἀλήθεια, ὅτι ἡ χριστιανικὴ ζωὴ εἶναι σοβαρὴ καὶ ὑπεύθυνη. Ἀπαιτεῖ κόπο καὶ ἀγώνα. Εἶναι ὅμως ὁμορφὴ καὶ ἀξίζει νὰ τὴν ζεῖ ὁ ἄνθρωπος. Καὶ ὅταν πάρει κανεὶς σοβαρὰ τὴ χριστιανικὴ ζωὴ καὶ ὁ ἴδιος τὴν ἀπολαμβάνει, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους οἰκοδομεῖ. Γίνεται πηγὴ θερμότητας καὶ ζωῆς. Ἔχει καὶ αὐτὸς τὶς ἐλλείψεις του, τὶς ἀδυναμίες του. Ἀλλὰ ἀγωνίζεται καὶ προσπαθεῖ καὶ πέφτει καὶ σηκώνεται καὶ πάλι προχωρεῖ. Γι' αὐτὸ διδάσκει ὄχι μόνο μετὸν ἀγώνα του, μετὴν ἀρετὴ του, ἀλλὰ καὶ μετὴν μετάνοιά του. Καὶ προπάντων μετὴν αὐτὴν.

Οἱ ἄγιοι καὶ οἱ πιὸ μεγάλοι, πού κατέπληξαν μετὸς ἀγῶνες τους καὶ τὸ ψυχικὸ μεγαλεῖο τους, δὲν ἦταν ἄπρωτοι καὶ ἀναμάρτητοι. Ἦταν ἀγωνιστὲς καὶ γενναῖοι ἀθλητὲς. Πρωταθλητὲς προπάντων στὸ στίβο τῆς ἀγάπης, τῆς αὐταπάρνησης, τῆς θυσίας. Δὲν περιορίζονταν σὲ μιὰ στεῖρα καὶ ἄγονη θρησκευτικὴ ἀσκητικότητα. Ζοῦσαν ἔντονη πνευματικὴ ζωὴ πού συμβάδιζε μετὴν ἱεραποστολικὴ φλόγα καὶ τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης! Δὲν αἰωροῦνταν μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ. Πατοῦσαν γερὰ στὴ γῆ, ἐνῶ συγχρόνως ἀτένιζαν τὸν οὐρανὸ καὶ ἀγωνίζονταν γιὰ νὰ τὸν κατακτήσουν. Γνώριζαν ὅτι **«ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκειται»**, γι' αὐτὸ καὶ φρόντιζαν νὰ **«ποιῶσι καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας»** καὶ νὰ ἐναρμονίζουν τὴ ζωὴ τους μετὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς ἦταν ὁ καθημερινὸς ἀγώνας τους. Γι' αὐτὸ καὶ ἀναδείχθηκαν **«ἄλας τῆς γῆς»**, **«φῶς τοῦ κόσμου»** καὶ **«ζύμη πού ὄλον τὸ φύραμα ζυμοῖ»** μετὴν ἀγωνιστικὴ καὶ συνέπειά τους.

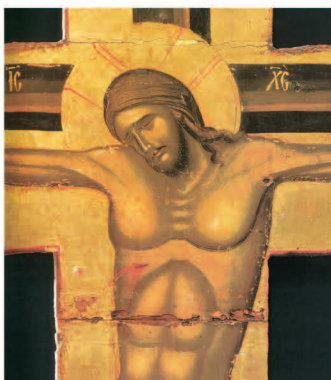
ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΧΩΡΙΣ ΓΟΛΓΟΘΑ;

Γιατί ό πόνος στη ζωή μας; Γιατί ή άποτυχία να μās συνοδεύει τόσο συχνά; Γιατί ή παραγνώριση να γίνεται σκληρός σύντροφός μας; Ένα σημήνος από βασανιστικά «γιατί», σαν πολύβουο μελίσι, κεντάει αδιάκοπα τη σκέψη μου και πληγώνει την καρδιά μου.

Γιατί ή άδικία να επικρατεί και ή δικαιοσύνη να παραγνωρίζεται; Γιατί ή άλήθεια να συκοφαντείται και τó ψέμα να θαυμάζεται; Γιατί ή άρετη να προπηλακίζεται και ή άμαρτία να έξυμνείται; Γιατί τόσες παρέες και τόσοι λίγοι φίλοι; Γιατί τόσος λόγος για άγάπη και τόση έλλειψη άγάπης; Γιατί τόσες διαψεύσεις έλπίδων; Γιατί τόσα άπραγματοποίητα καλά σχέδια; Γιατί όλες αυτές οί βαριές άλυσίδες τών θλίψεων που μās περισφίγγουν και μās ταλαιπωρούν;

Κοινός ό κλῆρος τών δοκιμασιών και του πόνου. Και οί στιγμές της μοναξιάς και της άποθαρρύνσεως από τις πιό όδυνηρές. Ό σκοτεινός όρίζοντας σε κάνει να νομίζεις πως όλοι σε έχουν έγκαταλείψει. Κανένας δεν σε σκέπτεται. Κανένας δεν ενδιαφέρεται για σένα. Όλοι σου φέρθηκαν σκληρά, άδικα. Άκόμα και οί στενοί σου φίλοι. Άπομακρύνθηκαν από κοντά σου την ώρα που πιό πολύ τους είχες ανάγκη. Τώρα που στις δυσκολίες σου, στον πόνο σου, στη μοναξιά σου, είχες ανάγκη από συμπάρασταση. Ήθελες κάπου να άκουμπήσεις. Να άνοιξεις την καρδιά σου. Κάποιο στοργικό χέρι να σφίξει τó δικό σου. Να σου μεταγγίσει αισιοδοξία, έμπιστοσύνη, έλπίδα, χαρά. Κάποιος να σου πει: Κουράγιο, μη φοβάσαι, προχώρα. Σύννεφο είναι και θα περάσει. Ό ήλιος και πάλι θα φανεϊ. Ό χειμώνας δεν είναι μόνιμη έποχή.

Σ' αυτές τις στιγμές και αν όλοι σε έγκαταλείψουν - να τó ξέρεις. Ένας ποτέ δεν σε έγκαταλείπει. Είναι ό Ίησοϋς, ό έσταυρωμένος Κύριος. Μόνο μάθε να Τόν άναζητάς. Να Τόν άτενίζεις. Να του άνοίξεις την καρδιά σου. Είναι ό καλύτερος, ό πιστότερός σου φίλος. Έτσι πρέπει να Τόν βλέπεις. Και όταν Του μιλάς, να περιμένεις να άκούσεις τη φωνή Του. Είναι ή φωνή της πιό μεγάλης άγάπης. Άτενίζοντάς Τον, πονεμένο, ματωμένο, έγκαταλελειμμένο, με άπλωμένα τά χέρια, σε μιá κίνηση άγάπης για όλους, θα μπορείς να ξεχωρίσεις τη θεϊκή φωνή Του:

Παιδί μου, για σένα άνέβηκα πάνω στον Σταυρό. Για σένα έχυσα τó αίμα μου. Για χάρη σου υπέμεινα τά πιό φρικτά μαρτύρια. Η άγάπη μου για σένα με όδήγησε στον πιό όδυνηρό θάνατο. Ναί, έστω και αν έπρόκειτο να σώσω και μόνο μιá ψυχή, τη δική σου, και τότε θα έρχόμουν για χάρη σου. Για μένα είσαι άνεκτίμητος. Και αν όλοι σε άρνηθούν, έγω ποτέ δεν θα φύγω από κοντά σου. Άρκει

έσο να μην άπομακρυνθείς από κοντά μου. Ίσω για τούς άλλους να είσαι μικρός, άσήμαντος, για να σε προσέξουν. Για μένα είσαι μοναδικός. Σε αγαπώ τόσο σαν να είσαι ό μόνος κάτοικος της γῆς.

Πονάς; Υποφέρεις από την έγκατάλειψη; Σου φέρθηκαν άσχημα και άδικα; Αυτό σε πληγώνει; Όχι, μην άφήνεις την άπογοήτευση να θροιάζεται στην ψυχή σου.

Σήκωσε τά μάτια σου. Κοίταξέ με. Ό Σταυρός μου, οί πληγές μου, πόσα έχουν να σου πουν! Πρώτος έγω δοκίμασα, στην πιό άπαίσια μορφή της, την έγκατάλειψη, την άρνηση, την προδοσία. Άκουσα ύποσχέσεις πιστότητας, άφοσιώσεως, άγάπης και στην πιό κρίσιμη στιγμή, όλα λησμονήθηκαν. Ό μαθητής μου, ό Ίούδας, με πούλησε για τριάντα άργύρια και με πρόδωσε με ύποκριτικό φίλημα. Ό φίλος μου ό Πέτρος, που είχε διακηρύξει, πως ήταν έτοιμος για χάρη μου να φυλακισθει και να θανατωθει, με άρνήθηκε τρεις φορές, σαν να μην με είχε ποτέ γνωρίσει. Μήπως οί άλλοι μαθητές μου; Δεν σκορπίστηκαν και αυτοί για τόν φόβο τών Ίουδαίων;

Κι έγω προδομένος, έγκαταλελειμμένος, μόνος μπροστά στο Συνέδριο τών παρανόμων. Μόνος μπροστά στον Πιλάτο. Χωρίς συμπάρασταση, χωρίς υπεράσπιση. Ποιά φωνή ύψώθηκε για μένα; Που χάθηκαν οί φωνές τών ευεργετημένων άρρώστων; Μονάχα οί φωνές οί άπειλικές του άχάριστου όχλου άντηχοϋσαν. Ποιό χέρι ήλθε να σφογγίσει τόν ιδρώτα μου; Γνώρισα όλη την ανθρωπινή άχαριστία, για να γνωρίσουν οί άνθρωποι και να άπολαύσουν τη λύτρωση και την σωτηρία. Λοιπόν, δεν είσαι μόνος. Είμαι έγω κοντά σου, για να σου υπενθυμίζω, πως δεν ύπάρχει Άνάσταση, αν δεν προηγηθει Γολγοθάς.

«Πρὸ ἕξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ. ἡ οὖν Μαρία, λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξίν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. λέγει οὖν εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι· διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; εἶπε δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτῃς ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ἄφες αὐτήν, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό. τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἔστι, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰω. ιβ' 1-18 ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Φιλ. δ' 4-9

καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, ὅτι πολλοὶ

δί' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν. Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, ἔλαβον τὰ βαῖα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον· ὡσαννά· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. εὐρών δὲ ὁ Ἰησοῦς ὄναριον ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς ἔστι γεγραμμένον· μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιθέναι τὸ σημεῖον».

ΜΕΤΑΠΤΩΣΕΙΣ

«Ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ καὶ ἔκραζον· ὡσαννά».

Τὰ πλήθη τῆς Ἱερουσαλὴμ τρέχουν νὰ ὑποδεχθῶν τὸν Μεσσία. Ὁσαννά! Ὁσαννά, ζητωκραυγάζουν. Δόξα καὶ τιμὴ στὸν Σωτήρα ποῦ φθάνει. **«Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου»!** Ὁ Ἰησοῦς γνωρίζει πόσο ἐπιφανειακὰ εἶναι τὰ αἰσθήματα τοῦ πλήθους, γι' αὐτὸ προχωρεῖ χωρὶς νὰ συγκινεῖται. Τὰ γεγονότα ποῦ ἀκολούθησαν ὑπογραμμίζουν τὴν ἀλλοπρόσκληση ψυχολογία τῶν Ἰουδαϊκῶν μαζῶν. Ὅταν βλέπουν πῶς ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀνακηρύσσεται βασιλιάς, ἀπογοητευμένοι τὸν ἐγκαταλείπουν... Τί φοβερὴ, ἀλήθεια, αὐτὴ ἡ ψυχολογία τῶν μεταπτώσεων! Καὶ πόσο συχνή. Καὶ ὄχι μόνο τότε. Ἀλλὰ σὲ κάθε ἐποχῇ.

Οἱ μεταπτώσεις.

Συχνὰ καὶ σὲ μᾶς τοὺς ἴδιους. Τώρα, ἐδῶ στὸ ναό, εὐλογοῦμε τὸν Θεό, καὶ αὔριο στὴ δουλειά μας, καταπατοῦμε τὸν νόμο Του. Σήμερα μετὴν οἰκογένειά μας ὑμνοῦμε τὴν ἀγάπη Του κι ἀργότερα κυριευόμαστε ἀπὸ ἀδυναμίες καὶ πείσματα... Αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα προσκυνοῦμε τὸν Σταυρὸ καὶ τὰ Πάθη Του, καὶ τὶς ἄλλες ρίχνουμε στὴν ἀμαρτία τὴν ψυχὴ μας ποῦ τὴν ἔπλυνε μετὰ τὸ πάντιμο αἷμα Του. Σήμερα ὑψώνουμε ἱκετευτικὰ τὰ βλέμματά μας στὸν Νυμφίον καὶ ἀργότερα τὰ ἐκτοξεύουμε γεμάτα φλόγες ὀργῆς ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν μας.

Ὅταν κάτι ἀπὸ ὅλα αὐτὰ κάνουμε, σὲ τί διαφέρουμε ἀπὸ ἐκείνους τοὺς Ἰουδαίους ποῦ παρουσίαζαν αὐτὴ τὴ φορικτὴ εἰκόνα τῶν μεταπτώσεων; Ὅταν ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ τὸ χέρι μας κρατᾷ πανηγυρικὰ τὰ βᾶγια ἢ αὔριο τὴ λαμπάδα τῆς Ἀναστάσεως καὶ μετὰ στὴν καθημερινὴ βιοπάλη παίρνει τὸ ψεύτικο ζύγι, τὸν παράνομο τόκο, τὴν πένα τῆς συκοφαντίας, γιὰ νὰ μουτζουρώσει τὴν ὑπόληψιν

τοῦ ἄλλου, δὲν μιμούμαστε οὐσιαστικὰ τὴν θλιβερὴ στάση τῶν Ἰουδαϊκῶν μαζῶν; Ἡ μήπως νομίζουμε ὅτι περισσότερο στοίχισε στὸν Κύριον ἢ ὄχλοβὸν τοῦ μίσους ποῦ τὸν τύλιξε μπροστὰ στὸ πραιτώριο, ἀπὸ τὴ φοβερὴ βοή τῶν παθῶν ποῦ ζητοῦν τὴ θανάτωσή Του στὸ χῶρο τῆς καρδιάς μας;

Ἡ αἰτία.

Γιὰτί παρουσιάζεται αὐτὴ ἡ συμπεριφορά; Οἱ Ἰουδαῖοι πίστευαν πῶς μετὰ τὸν Μεσσία θὰ πραγματοποιηθῶν οἱ πόθοι καὶ τὰ ὄνειρά τους. Τὸν ἔβλεπαν σὰν ἐπίγειον καὶ κοσμικὸ βασιλιά, παρ' ὅτι ὁ Κύριος ἐπανειλημμένως εἶχε τονίσει πῶς ἡ βασιλεία Του εἶναι πνευματικὴ, ἐσωτερικὴ. Ὅμως οἱ Ἑβραῖοι δὲν τὰ πρόσεχαν αὐτά. Σκέπτονταν ὅτι τοὺς χρειάζεται ἓνας τέτοιος βασιλιάς ποῦ νὰ τοὺς χορταίνει μετὰ τὸ τίποτα, ποῦ νὰ θεραπεύει τοὺς ἀρρώστους τοὺς καὶ νὰ ἀνασταίνει τοὺς νεκροὺς τοὺς.

Παρόμοιες ἀντιλήψεις δὲν ἔπαυσαν νὰ παρουσιάζονται. Πολλοὶ τὸν βλέπουν ὄχι τόσο ὡς λυτρωτὴ ἀλλὰ ὡς ἐκπληρωτὴ τῶν ὀνείρων τους γιὰ ἐπίγεια εὐτυχία. Ὅ,τι κάνουν πρὸς τὸν Θεόν, δὲν τὸ κάνουν ἀπὸ ἀγάπην, ἀλλὰ μετὰ μιὰ κρυφὴ προσδοκίαν ὅτι τελικὰ ἡ εὐσέβειά τους θὰ τοὺς ἐξασφαλίσῃ ἐπιτυχίας καὶ μόνον ὑλικὰς ἐπιτυχίας. Ὁ Κύριος βέβαια δὲν ἀρνήθηκε τὴ συμπάραστάσή Του στὴν καθημερινὴ ζωὴ μας. **«Ζητεῖται πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν»** βεβαίωσεν. Ὅμως πολλοὶ λένε μετὰ τὴν ζωὴν τους: Δώσε μας πρῶτα **«ταῦτα πάντα»**, ἱκανοποίησεν τὶς ὑλικὰς μας ἀνάγκες καὶ μετὰ βλέπουμε γιὰ τὴ βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

«Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης· οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσιν δι' αὐτοῦ. οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΑΠΡΙΛΙΟΥ
ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰω. α' 1-17
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. α' 1-18

αὐτὸν οὐ παρέλαβον. ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν. Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγεν λέγων· οὗτος ἦν ὃν εἶπον, ὃ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. Καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωϋσεώς ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο».

ΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

«Θεὸς ἦν ὁ Λόγος».

Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ πλημμυρίζει τὰ πάντα μὲ φῶς. Οἱ πιστοὶ μὲ ἀναμμένες λαμπάδες ψάλλουν τὸν ἐπινίκιο ὕμνο «Χριστὸς Ἀνέστη», μέσα στὶς ὀλοφώτιστες ἐκκλησίες. Καὶ ἕνα ἀναστάσιμο τροπάριο λέει χαρακτηριστικά: «*Nūn πάντα πεπλήρωται φωτός, οὐρανός τε καὶ γῆ καὶ τὰ καταθόνια*». Γιατί ὅμως ἡ Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου ἐορτάζεται μέσα σὲ τόσο φῶς καὶ συνδυάζεται τόσο στενὰ μὲ τὴν ἔννοια τοῦ φωτός;

Διότι στὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ ἡ ἀνθρωπότητα ὀφείλει μιὰ μοναδικὴ ἀποκάλυψη: Τὴν ἀποκάλυψη τῆς θεότητας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἦταν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Λόγος, ὅπως τὸ διευτύωσε ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης: «**Θεὸς ἦν ὁ Λόγος**». Μέσα στὸ φῶς τῆς Ἀναστάσεως μποροῦμε πλέον νὰ δοῦμε ὀλοκάθαρα τὰ βασικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς θείας προσωπικότητας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Υἱὸς Θεοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς γεννήθηκε μέσα στὸ φτωχικὸ σπίλαιο τῆς Βηθλεέμ. Πολὸ λίγοι ἦταν οἱ αὐτόπτες καὶ αὐτήκοοι μάρτυρες τῶν μοναδικῶν γεγονότων, ποὺ συνέβησαν κατὰ τὴν νύχτα ἐκεῖνη τῆς γεννήσεώς του. Ἀλλὰ καὶ ἔπειτα ὁ Ἰησοῦς ἔζησε ὡς ἕνας φτωχὸς ἐργάτης καὶ ἦταν γνωστὸς ὡς «**τοῦ τέκτονος υἱός**» (Ματθ. ιγ' 55). Κανεὶς -οὔτε καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ μαθητές του- δὲν εἶχαν ἀντιληφθεῖ ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦταν ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ὁ θριαμβευτὴς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ Ἄδου. «**Θεὸς ἰσχυρός, ἐξουσιαστής**» (Ἠσ. θ' 6).

Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἐμβαθύνει στὴ θεία προσωπικότητα τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ καὶ γράφει: Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ τὸν Πατέρα, ὁ Λόγος, τὸ δεύτερο πρόσωπο τῆς θεότητας, ποὺ ὑπῆρχε πάντοτε πλῆσιον τοῦ Θεοῦ, αὐτός, ποὺ ἦταν τέλειος Θεός, αὐτὸς ἐγίνε ἀνθρωπὸς καὶ ἦλθε καὶ ἔζησε μαζί μας καὶ ἐμεῖς εἶδαμε μὲ τὰ μάτια μας καὶ πιστοποιήσαμε ὅτι πραγματικὰ αὐτὸς ἦταν ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ: Ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Μετὰ τὴν Ἀνάσταση ὅλοι οἱ πιστοὶ μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ, μαζί μὲ τὸν Θωμᾶ, μὲ μιὰ φωνὴ διακηρύττουν: «**Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου**» (Ἰωάν. κ' 28).

ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν. Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγεν λέγων· οὗτος ἦν ὃν εἶπον, ὃ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. Καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωϋσεώς ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο».

Ἡ ἀλήθεια.

Εἶχε πεῖ ὁ Ἰησοῦς: «**Εγὼ εἰμι ἡ ἀλήθεια... ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου**» καὶ ὅτι «**εἰς τοῦτο γέννημαι... ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ**» (Ἰωάν. ιδ' 5, ν' 12, ιθ' 37). Ὅμως ἡ διδασκαλία του πολεμήθηκε ὅσο τίποτα ἄλλο ἐπάνω στὴ γῆ καὶ τὸ φῶς τῆς φάνηκε ὅτι ἔσβησε μέσα στὸ πυκνὸ σκοτάδι τοῦ φρικτοῦ Γολγοθᾶ. Μὲ τὸν θάνατο τοῦ διδασκάλου ἔσβησαν καὶ οἱ ἐλπίδες τῶν μαθητῶν του: «**Ἡμεῖς ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραὴλ!**» (Λουκ. κδ' 21).

Μὲ τὴν Ἀνάσταση ὅμως τοῦ Κυρίου ἡ ἀλήθεια νικᾷ. Τὸ φῶς τῆς θριαμβεύει. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος συλλογίζεται τὴν τεράστια αὐτὴ συνέπεια τῆς Ἀναστάσεως καὶ λέει: «**Εἰ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν**» (Α' Κορινθ. ιε' 14). Ὅμως «**νυνὶ Χριστὸς ἐγήγερται**» καὶ ἡ Ἀνάστασή του δίνει ἀπροσμέτρητο κύρος καὶ δύναμη στὸ κήρυγμα τῆς πίστεως. Μὲ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου ἡ διδασκαλία του τοποθετεῖται ἐπάνω στὴ λυχνία τῆς ἀνθρωπότητας καὶ φωτίζει τὸν κόσμον καὶ τὴν ἱστορία. Τὸ εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, ὁ λόγος του, εἶναι πιά «**τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον**».

Ἡ Ζωή.

Ὁ Κύριος Ἰησοῦς εἶχε ἀκόμη διακηρύξει: «**Εγὼ εἰμι ἡ ζωὴ**» (Ἰωάν. ιδ' 6). Ἀλλὰ καὶ ὁ λόγος του αὐτὸς παρέμεινε ἀκατανόητος. Καὶ ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ καὶ ὁ θάνατός του καὶ ἡ ταφή του τὸν παρουσίαζαν σὰν ἕναν ἄνθρωπο θνητό, ποὺ ἀκολουθεῖ τὸν κοινὸ δρόμο τοῦ θανάτου καὶ τῆς φθορᾶς. Ἡ Ἀνάσταση ὅμως ἀποκάλυψε ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦταν πράγματι ἡ ζωὴ, τὴν ὁποία δὲν μπορούσε νὰ κρύψει ὁ τάφος.

Εἰς Αὐτόν, τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, τὸν Δημιουργὸ τοῦ σύμπαντος, τὸν νικητὴ τοῦ θανάτου, ἀκατάπαυστοι ἄς ἀναπέμπωνται οἱ ὕμνοι τῆς χαρᾶς, τῆς λατρείας καὶ τῆς αἰώνιας εὐγνωμοσύνης μας.

«Μὴ γίνεσθε ὡσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποὶ»

Διερωτᾶται κανεὶς, πῶς δώσαμε τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι ἡ χαρὰ γιὰ τοὺς Χριστιανοὺς εἶναι ἕξω ἀπὸ τὰ ἐνδιαφέροντά τους. Ἀσυμβίβαστη μὲ τὴν χριστιανικὴ ζωὴ. Πιὸ ταιριαστὴ γι' αὐτοὺς ἡ σκυθρωπότης. Πρόκειται γιὰ μεγάλη παρεξήγησις ἢ ἔστω ἄγνοια, ποὺ μαστίζει ὄχι λίγους. Ἄν ὅμως ἀνοίξουμε τὰ θεόπνευστα κείμενα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ μάλιστα τὰ ἱερὰ Εὐαγγέλια ἢ τὶς Ἐπιστολὰς τοῦ ἀποστόλου Παύλου, θὰ δοῦμε τὸ ἐντελῶς ἀντίθετο. Θὰ δοῦμε νὰ ἀναβλύζει ἀπὸ ἐκεῖ μιὰ ζωὴ χαρούμενη καὶ σφριγηλὴ, γεμάτη δύναμη, πίστη καὶ ὁμορφιά.

Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἀποκόπτει ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὶς χαρὰς τῆς. Προσφέρει τὴ ζωὴν, τὴν ἀγνήν, τὴ χαρούμενην, τὴ δημιουργικὴν. Γιατὶ ἀπλουστάτα εἶναι ὁ ἴδιος ἡ ζωὴ. **«Ἐγὼ εἰμι... ἡ ζωὴ»**, διεκήρυξε ὁ Ἄρχηγὸς τῆς πίστεώς μας. Καὶ ἡ χαρὰ γιὰ τὸν Χριστιανὸν εἶναι τὸ ὄξυγόνο τῆς πνευματικῆς του ζωῆς. Χωρὶς χαρὰ δὲν ὑπάρχει πνευματικὴ ζωὴ. Σωστὰ ἐλέχθη, πῶς ὁ θλιμμένος ἄγιος κινδυνεύει νὰ καταλήξει σὲ θλιβερὸ ἄγιο. Ἡ χαρὰ δὲν εἶναι κάτι τὸ προαιρετικὸ γιὰ τὸν Χριστιανὸν. Εἶναι ἀπαύγασμα ἀληθινῆς πνευματικῆς καλλιέργειας. Μιὰ καρδιὰ ποὺ ζεῖ ἔντονα μέσα τῆς τὸν Χριστόν, ὡς προσωπικὸ Σωτῆρα καὶ Λυτρωτῆ, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι σκυθρωπὴ. **«Καρδίας εὐφραينوμένης τὸ πρόσωπον θάλλει»**. Ἡ ἀληθινὴ πνευματικὴ ζωὴ, εἶναι χαρούμενη ζωὴ.

Ὁ Θεὸς μᾶς θέλει χαρούμενους. Ὅχι σκυθρωπούς. **«Μὴ γίνεσθε ὡσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποὶ»** (Ματθ. στ' 16), διεκήρυξε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος. Καὶ ἔλαβε πρόνοια, ὥστε ἡ χαρὰ μας νὰ ἔχει βάθος καὶ διάρκειαν. Γι' αὐτὸ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ἐπισήμανε τὸν ὑπ' ἀριθμὸν ἕνα ἐκθρὸ τῆς χαρᾶς, τὴν ἁμαρτίαν. Χαρὰ καὶ ἁμαρτία δὲν μποροῦν νὰ συνυπάρξουν. Ἡ ἁμαρτία φυγαδεύει τὴν χαρὰ ἀπὸ τὴν ψυχὴν.

Πόσο ὠραῖα τὸ παρουσιάζει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὁ πολυδοκιμασμένος αὐτὸς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας. Γνώριζε βαθιὰ τὴν ἀνθρώπιν ψυχὴν, τὶς πτώσεις τῆς καὶ τὶς ἀναστάσεις τῆς, ἀλλὰ καὶ τὸ βαθύτερο νόημα τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας. Καὶ τί μᾶς λέει; **«Πάντων ἀπόλαυσον. Μόνον ἁμαρτίας ἀπόστηθι»**. Ὅλα ἀπόλαυσέ τα. Μόνον τὴν ἁμαρτίαν νὰ ἀποφύγεις. Καὶ νὰ ἀποφύγεις τὴν ἁμαρτίαν, ἀκριβῶς, γιὰ νὰ μπορέσεις νὰ χαρεῖς ἀληθινά. Δὲν ἔχει κανένα λόγο ὁ Χριστιανὸς νὰ μὴν εἶναι χαρούμενος. **«Χαίρει καὶ ἐν τοῖς παθήμασί του»**. **«Υπερπερισσεύεται τῇ χαρᾷ»**, γιατί καὶ σὶς πιὸ μεγάλες δυσκολίες δίνει ἕνα ὑψηλὸ νόημα. Καὶ τὶς πιὸ ἰσχυρὰς δοκιμασίες τὶς ἀντιμετωπίζει ὡς ἐπισκέψεις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.

Καὶ αὐτὰ δὲν εἶναι θεωρίες. Ἀναρίθμητα τὰ παραδείγματα ἀληθινῶν πιστῶν ποὺ ζοῦσαν τὸ πλήρωμα τῆς χαρᾶς. Νὰ θυμηθοῦμε τὸν ἀπόστολο Παῦλον; Πολυκύμαντη ἡ ζωὴ του. Ἀπερίγραπτοι οἱ κίνδυνοι, οἱ διωγμοί, οἱ δοκιμασίες του. Καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ καμίνι σάλπιζε τὴν ἀδιάλειπτην χαρὰ του: **«Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν**

ἔρῳ, χαίρετε» (Φιλιπ δ' 4).

Σὲ ποιὸν ἀπευθύνει τὸ σύνθημα αὐτό; Καὶ τὸ ἀπευθύνει ἀπὸ τὴ βιωματικὴ του ἐμπειρία. Ἀπευθύνεται στοὺς Χριστιανοὺς τῆς ἐποχῆς του, σὲ βιοπαλαιστὲς, σὲ ἐμπόρους, σὲ τεχνίτες, σὲ ἄνδρες καὶ γυναῖκες ποὺ ζοῦσαν μέσα σὲ κινδύνους καὶ ἀπειλὰς, σὲ θλίψεις καὶ δοκιμασίες. Καὶ τοὺς τονίζει τὸ χριστιανικὸ καθῆκον τῆς χαρᾶς. Τὴν ἀναγκαιότητα τῆς χαρᾶς ποὺ πρέπει σὲ κάθε στιγμὴ νὰ διαποτίζει τὴ ζωὴ μας.

Μποροῦμε νὰ μεταφερθοῦμε στὴ θέση τους; Οἱ Χριστιανοί, ἕνας κόσμος ἀνώτερος, ποὺ κανένα δὲν ἔβλαπτε. Ἰσα-ἴσα πάσιζαν μὲ τὴν πηγαία ἀγάπην τους, ὅλους νὰ τοὺς εὐεργετοῦν. Καὶ ὅμως αὐτὸς ὁ κόσμος διώκεται, συκοφαντεῖται, βασανίζεται. Καὶ ἀντὶ νὰ λιώνει ἀπὸ πικρία καὶ νὰ δηλητηριάζει τὴν ψυχὴν του, ζεῖ τὴν πιὸ μεγάλην χαρὰν, μιὰ ἀπέραντη χαρὰ.

Καὶ ἡ ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται. **«Ποτε δὲν αἰσθάνθηκα μίσος οὔτε πικρία στὴν ψυχὴ μου»**, ἔλεγε ἕνας σύγχρονος ἀγωνιστὴς ποὺ πέρασε χρόνια στὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως τοῦ ἐρυθροῦ ὀλοκληρωτισμοῦ. **«Ὅταν σὲ φυλακίζουν καὶ σὲ νικᾷς μὲ τὴν ἀγάπην, εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη νίκη. Νιώθεις τὴν πιὸ μεγάλην χαρὰν»**. Μιὰ τέτοια χαρὰ, ποὺ πηγάζει ἀπὸ γαλήνια καρδιὰ, γίνεται πηγὴ πνευματικῆς ἀκτινοβολίας καὶ στοὺς γύρω.

Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ θαυμαστὴ πραγματικότητα τῶν ἀληθινῶν πιστῶν δὲν διδάσκεται. Βιώνεται. Καὶ ἀξίζει νὰ τὴν ζήσει κανεὶς. Καὶ ὁ τρόπος εἶναι ἕνας. Νὰ βάλουμε τὸν Χριστὸ ρυθμιστὴ τῆς ζωῆς μας. Νὰ ἐνωθοῦμε μαζί Του. Νὰ ζήσουμε ὅπως αὐτὸς θέλει. Νὰ ἀναστηθοῦμε μαζί Του στὴν καινούργια ζωὴ τῆς Ἀναστάσεως. Τότε ἀληθινὰ **«χαρῆσεται ὑμῶν ἡ καρδιὰ, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν»** (Ἰωάν. ιστ' 22).

ZOH

Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ» Σ.Α., Ἱπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἱπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήναι.

Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρῶν.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

Ἡ ἀνανέωσις τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐσωτερικοῦ (10 €)

μπορεῖ νὰ γίνῃ μὲ τοὺς ἑξῆς τρόπους:

- Μὲ κατάθεση στὴν Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, στὸν λογαριασμὸ ποὺ διατηρεῖ ἡ Ἀδελφότης ὑπ' ἀριθμ.: **132/296000-13 (IBAN: GR1501101320000013229600013)**, δικαιούχος: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ». Στὴν αἰτιολογία νὰ ζητᾶτε νὰ σημειώνεται ρητῶς τὸ ὄνοματεπώνυμο τοῦ συνδρομητῆ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ περιοδικοῦ (ΖΩΗ)
- Στὰ βιβλιοπωλεῖα «ΖΩΗ» (Καρύστη 14, Ἀθήνα καὶ Ἀγ. Σοφίας 41, Θεσσαλονίκη) καὶ συνεργαζόμενα βιβλιοπωλεῖα
- Στὸ γραφεῖο τοῦ περιοδικοῦ: **Ἱπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήνα**
- Στὰ ΕΛΤΑ μὲ ἐντύπο ταχυπληρωμῆς ποὺ συναποστέλλεται ἀνὰ τακτὰ χρονικὰ διαστήματα γιὰ ὅσους ἔχουν ὀφειλή
- Στὰ ΕΛΤΑ μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ στὴ διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ (Ἱπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήνα). Προβλέπεται ἐπιβάρυνση μὲ ταχυδρομικὰ τέλη
- Σὲ κατὰ τόπους συνεργάτες καὶ ἀντιπροσώπους, οἱ ὁποῖοι θὰ κῶβουν σχετικὰ ἀποδείξεις.

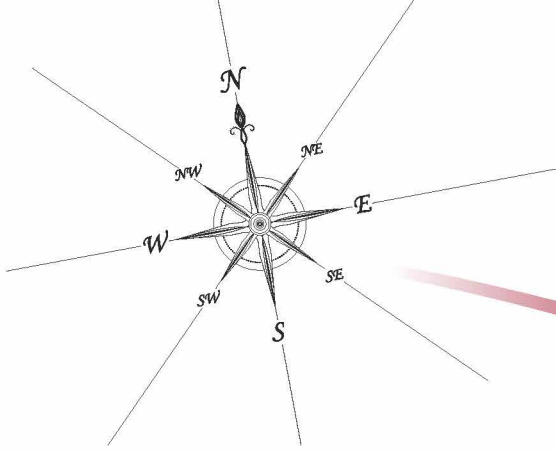
Ἡ ἀνανέωσις τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐξωτερικοῦ (25 €) / Κύπρου (15 €)

μπορεῖ νὰ γίνῃ μόνο μὲ κατάθεση στὴν τράπεζαν:

IBAN: GR1501101320000013229600013

BIC/Swift Code: ETHNGRAA

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΑΓΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (1547 - 1622)

4

«Αίγινης ὁ πρόεδρος»

Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος ἔλαβε τὸ ὄνομα Διονύσιος, μπαίνοντας ἔτσι κάτω ἀπὸ τὴν προστασία τοῦ Ἁγίου Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, πολιούχου τῶν Ἀθηνῶν.

Χίλιες εὐχές, χίλιες προσευχές, χίλιες συμβουλές, μὰ καὶ μὲ χίλιους φόβους ξεκίνησε γιὰ τὸ νησί του ὁ Ἅγιος Διονύσιος.

Ἦξερε πὼς δὲν θὰ εὔρισκε τὴν Αἴγινα τῆς ἀρχαίας ἀκμῆς. Φράγκοι, Ἐνετοί, Καταλανοὶ καὶ Τοῦρκοι ἄφησαν πάνω της τὰ σημάδια τῆς καταστροφῆς καὶ τῆς ἐρημώσεως, ἰδίως μὲ τὰ ἀλλεπάλληλα κουσέματα τοῦ τρομεροῦ πειρατῆ Χαϊρεδὶν Βαρβαρόσα. Εἶναι πολὺ δύσκολο κανεὶς νὰ φανταστεῖ ἐκεῖνον τὸν ἐρημότοπο ὅπου πῆγαινε νὰ «ποιμάνει» ὁ ἅγιος Διονύσιος.

Ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἐλπίδα ἄνοιξαν τὰ φτερά τους στὶς βασανισμένες ψυχές ποὺ προσδοκοῦσαν πολλὰ ἀπὸ τὸ νέο τους Μητροπολίτη, πολλὰ, ἀφοῦ πολλές καὶ βαθεῖες ἦταν οἱ πληγές τους.

Στὴν Αἴγινα ὁ Ἱεράρχης μας ἔδωσε πολλὰ δείγματα τῆς ἀγίας του ψυχῆς. Συνδύασε ἄριστα τὴν πνευματικὴ προσφορά μὲ ἔργα ἀγάπης. Κήρυγμα καὶ φιλανθρωπία. Κήρυττε καὶ νουθετοῦσε πατρικὰ τὸ λαό του. Τόνωνε τὴν πίστη καὶ τὴν ἐλπίδα του. Ἄπλωνε μπροστά του τοὺς θησαυροὺς τῆς ὀρθόδοξου πίστεως καὶ τοῦ μιλοῦσε γιὰ τὴν ἱερὴ του παράδοση, ποὺ εἶχε σπάσει σὲ χίλια κομμάτια μέσα ἀπὸ τόσοι ἀφανισμοὺς καὶ κατατρεγμούς. Συγχρόνως ἀναμόχλευε τὶς ψυχές καὶ τὶς ἔβαζε στὸ δρόμο τῆς μετάνοιας.

Στὴν Περαχώρα τῆς Αἴγινας, λίγα χιλιόμετρα ἔξω ἀπὸ τὴ σημερινὴ πόλη, σῶζεται ὁ μητροπολιτικὸς ναὸς τῆς παλαιᾶς Αἴγινας. Ἐξω ἀπὸ αὐτὸν ὑπάρχει πέτρινη ἔδρα, ποὺ οἱ κάτοικοι τὴ λένε «ὁ θρόνος τοῦ Ἁγίου». Ἐκεῖ καθόταν ὁ Ἱεράρχης καὶ «μὲ ἀποστολικὴ ταπεινότητα καὶ βιβλικὴ ἀπλότητα» δίδασκε καὶ νουθετοῦσε τὸ ποίμνιό του.

Βέβαια ὁ σπόρος ἔπεφτε καὶ σ' ἀγκάθια καὶ σὲ πετρώδες ἔδαφος καὶ παρὰ τὴν ὁδόν. Ὅμως ὁ Ἱεράρχης, ὁ διδάχος καὶ κυρίως ὁ στοργικὸς πατέρας ἐπέμενε.

Ἀλλὰ δὲν ἔφτανε μόνο ὁ λόγος. Ἡ φτώχεια καὶ ἡ δυστυχία ποὺ ἀπλωνόταν παντοῦ ἀποζητοῦσε τὴ μερίδα τῆς ἀγάπης. Κι ἦταν ἡ ζωὴ τοῦ Ἱεράρχου ζωὴ ἀγάπης. Τὸ στοργικὸ του βλέμμα ἀγκάλιαζε στοργικὰ τοὺς φτωχοὺς, φτωχὸς ὁ ἴδιος, καὶ προσπαθοῦσε, μὲ κάθε τρόπο νὰ χορτάσει τὴν πεῖνα,

ν' ἀνακουφίσει τὸν πόνο τους. Ἐγινε «τῶν κηρῶν ἀντιλήπτωρ, προμηθεὺς τῶν ὀρφανῶν».

Πὼς ἀλλιῶς ὅμως νὰ ἐξηγήσει κανεὶς τὸν θαυμασμό, τὶς ἐκδηλώσεις τιμῆς, ποὺ ἔδειχναν στὸν Ἐπίσκοπό τους οἱ κάτοικοι τῆς Αἴγινας; Δὲν τὸν τιμοῦσαν ἀπλῶς. Τὸν ἀγαποῦσαν, τὸν λάτρευαν.

Κι αὐτὸ εἶναι ποὺ ἀνυσύχνησε τὸν Ἱεράρχη. «Ἐπειδὴ ἡ φήμη πανταχοῦ τὸν ἐκήρυττε, καὶ ὡς μαγνήτης τὸν σίδηρον ἔσυρεν ὅλους πρὸς αὐτόν, διὰ ν' ἀκούωσι τοὺς μελιρρῦτους καὶ θεοσόφους αὐτοῦ λόγους, ὕστερον ἀπὸ ἱκανὸν χρόνον τῆς διοικήσεως, φοβηθεὶς μήπως καὶ ὁ τῶν ἀνθρώπων ἔπαινος, ὁ τοσοῦτον αὐτὸν ὑψώσας, τὸν κρημνίσῃ εἰς τὴν φάραγα τῆς κενοδοξίας, ἐστοχάσθη νὰ κάμῃ τοῦ θρόνου παραίτησιν».

Κάποιοι ἀπὸ τοὺς βιογράφους του ἐπικαλοῦνται ὡς λόγους τῆς παραίτησέως του τὴ νοσταλγία καὶ τὴν ἀγάπη γιὰ τὸ νησί του, ἢ δολοπλοκίες ἀπὸ ντόπιους Αἰγινῆτες ποὺ τοῦ ἔκαναν τόσο δύσκολη τὴ ζωὴ, ὥστε τὸν ἀνάγκασαν σὲ παραίτησιν. Οἱ λόγοι ὅμως αὐτοὶ δὲν ταιριάζουν στὸν χαρακτήρα τοῦ Ἱεράρχη. Αὐτὸς ποὺ ἐγκατέλειψε τὰ πάντα κι ἔγινε ἐρημοπολίτης τῶν Στροφάδων καὶ κανένας φόβος, καμμία στέρνηση, κανένα ἐμπόδιο δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ τὸν πτοήσει, εἶναι ἀδιανόητο νὰ λύγισε κάτω ἀπὸ τὸ βᾶρος τοῦ νόστου γιὰ τὴν πατρίδα ἢ τοῦ φόβου γιὰ τὴν κακία τῶν ἀνθρώπων.

Πέρασαν μέρες καὶ νύχτες μέσα σὲ θερμὴ προσευχή, πρὶν συντάξει τὴν αἴτηση τῆς παραίτησέως ἀπὸ τὴν Μητρόπολη Αἴγινης ὁ Ἱεράρχης Διονύσιος. Ὁ Πατριάρχης Ἱερεμίας ὁ Β', ὄχι μόνο τὴν ἀποδέχθηκε, ἀλλά, μαζί μὲ τοὺς ἐπαίνους γιὰ τὸ ἔργο του στὸ νησί τοῦ Σαρωνικοῦ, τοῦ στέλνει διοριστήριό ἔγγραφο, μὲ τὸ ὁποῖο τὸν ἐγκαθιστᾷ Χωρεπίσκοπο τῆς Ζακύνθου.

Σὰν ποιμενάρχης κάλεσε τοὺς κατοίκους τῆς Αἴγινας καὶ τοὺς ἀνακοίνωσε τὴν ἀναχώρησιν καὶ μετὰθεσή του, ἐκεῖ ποὺ ὁ Θεὸς τὸν καλοῦσε.

Νουθεσίες καὶ πατρικὲς συμβουλές ἄφησε, σὰν παρακαταθήκην σὲ μικροὺς καὶ μεγάλους. Κι ἐκεῖνοι τὸν ἄκουγαν μὲ πόνο ποὺ θὰ τοὺς ἔφευγε, μὲ κάποιες τύψεις ἐκεῖνοι ποὺ τὸν ἀνάγκασαν νὰ σταθεῖ αὐστηρὸς στὶς παρεκτροπές τους, μ' ἀγάπη καὶ θαυμασμὸ ὅσοι κατάλαβαν τὴν πατρικὴ του καρδιά.

(Συνεχίζεται)

ΝΑ ΣΤΗΡΙΞΟΥΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ!

Όλο και πιο άπειλο φαντάζει το δημογραφικό πρόβλημα. Σύμφωνα με μελέτη που έπεξεργάστηκε στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το αρνητικό φυσικό ισοζύγιο (άφορᾶ τῆ σχέση γεννήσεων-θανάτων) καὶ μεταναστευτικό ισοζύγιο (άφορᾶ τῆ σχέση εισόδων-ἐξόδων) τῆς δεκαετίας 2011-2020 «ἀναμένεται νὰ ὀδηγήσουν σὲ μείωση κατὰ 450.000 περίπου τοῦ πληθυσμοῦ μας», μὲ κάποιες περιφερειακὲς ἐνότητες νὰ σημειώνουν πτώση μέχρι καὶ 7,5-10%. Μεγάλης κυκλοφορίας ἑφημερίδα, ποὺ παρουσίασε τὰ παραπάνω στοιχεία, καταλήγει στὸ συμπέρασμα: «Ἡ πρόβλεψη ὅτι τὴν ἐπόμενη εικοσαετία ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδας μπορεῖ νὰ ἔχει μειωθεῖ κατὰ σχεδὸν ἓνα ἑκατομμύριο, δυστυχῶς, δὲν ἐκπλήσσει πιά». Ὁ κίνδυνος προφανής. Εἶναι ἀνάγκη λοιπόν, πᾶσα ἀνάγκη, νὰ στηρίξουμε τὴν οἰκογένεια. Ἀλλὰ ὅταν κάνουμε λόγο γιὰ τὴν ἀνάγκη νὰ στηριχθεῖ ἡ οἰκογένεια μὲ πόρους καὶ χρήματα, σκοντάφτουμε στὴν ἀποκαρδιωτικὴ ἐρώτηση: Ποῦ νὰ βρεθοῦν αὐτά; Καὶ τὸ ἀκόμα χειρότερο εἶναι ὅτι, καὶ ὅταν κάνουμε λόγο γιὰ τὴν ἀνάγκη νὰ στηριχθεῖ ἡ οἰκογένεια μὲ ἀρχές, ἀξίες καὶ ἰδανικά, κινδυνεύουμε νὰ σκοντάφτουμε στὴν ἴδια ἐρώτηση...

Η ΜΕΓΑΛΗ ΛΑΘΡΟΧΕΙΡΙΑ

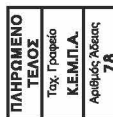
Ἡ πρωτοφανὴς ἐπιτυχία τῆς τηλεοπτικῆς σειρᾶς μὲ θέμα τῆ ζωὴ τοῦ Ἁγίου Παΐσιου ἔχει προκαλέσει τὴ μὴνι τῶν ἀρνητῶν τῆς πίστεως. Χαρακτηριστικὴ ἡ περίπτωση τοῦ γνωστοῦ ἀπὸ παρόμοιες τοποθετήσεις τοῦ συγγραφέα Πέτρου Τατσόπουλου, ὁ ὁποῖος, σὲ μιὰ προσπαθεια νὰ τεκμηριώσῃ τὴ μὴνι του, ὑποστήριξε ὅτι δὲν θὰ ἐνοχλεῖτο μὲν ἀπὸ μιὰ ὁποιαδήποτε θρησκευτικὴ ἀφήγηση, ἀλλὰ τὸν ἐνοχλεῖ καὶ τὸν ἐξοργίζει ὅτι στὴν προκειμένη περίπτωση διαπράττεται λαθροχειρία, καθὼς μιὰ θρησκευτικὴ ἀφήγηση ἐμφανίζει αὐτὴν ὡς ἰστορία. Μά, ἀπαντᾶμε, αὐτὴν ἀκριβῶς τῆ λαθροχειρία δαπράττει, μεθοδικὰ καὶ ὀργανωμένα, ἡ Ἄρνηση: Μιὰ πέρα γιὰ πέρα μεταφυσικὴ παραδοχὴ, ἡ μεταφυσικὴ παραδοχὴ ὅτι δὲν ὑπάρχει θεός, προβάλλει ἑαυτὴν ὡς ἐπιστήμη, ὡς ἰστορία. Ὁ δὲ ἀρνητὴς ἱστορικὸς δὲν διστάζει νὰ κλείνει τὰ μάτια μπροστὰ σὲ μεγάλες ἀλήθειες, ποὺ εἶναι καιρὸς ἐπιτέλους νὰ ποῦμε ἀνοικτά: Ὅτι τὸ 1821 δὲν θὰ ὑπῆρχε γένος τῶν Ἑλλήνων νὰ ξεσκωθεῖ καὶ νὰ κατακτήσει τὴν ἐλευθερία του, ἀν οἱ ραγιᾶδες στὰ τετρακόσια χρόνια τῆς σκλαβιάς εἶχαν κάνει τὴν «εὐκολὴν» –ἀλλὰ ἀδιανόητη γι' αὐτοὺς– ἐπιλογὴ νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπ' ὅλα τὰ δεινὰ τους, προσχωρώντας στὸν μουσουλμανισμό. Καὶ ὅτι τὸ 1922 οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀνατολίας δὲν θὰ ἔπαιρναν τὸν δρόμο τῆς προσφυγιάς, ἀφήνοντας πίσω τους πατρίδες, περιουσίες καὶ ζωές, ἀν εἶχαν κάνει τὴν «εὐκολὴν» –ἀλλὰ ἀδιανόητη γι' αὐτοὺς– ἐπιλογὴ νὰ «τουρκέψουν» καὶ νὰ γίνουν μουσουλμᾶνοι. Εἶναι τύφλωση νὰ μὴ βλέπεις τέτοιες μεγάλες ἀλήθειες. Ἀλλὰ εἶναι ἀτιμία, εἶναι λαθροχειρία, αὐτὴ ἡ τύφλωση νὰ ἐμφανίζει ἑαυτὴν ὡς ἐπιστήμη καὶ ἰστορία.

ΣΤΑ ΔΙΧΤΥΑ ΤΗΣ ΜΟΝΑΞΙΑΣ

Μεγάλῃ διεθνῆς μελέτῃ σὲ 113 χώρες, ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ βρετανικὸ ἱατρικὸ περιοδικὸ *British Medical Journal* καὶ ἀναλύει στοιχεῖα 2000-2019, ἦλθε νὰ ἀναδείξει ἐκ νέου τὸ μεγάλο πρόβλημα τῆς μοναξιάς. Ἐξάλλου, καὶ ἄλλῃ πρόσφατῃ μελέτῃ, ἀμερικανικὴ αὐτὴ τῆ φορά, συμπέρανε πὼς τὸ ἓνα τρίτο τοῦ πληθυσμοῦ στὶς ἀνεπτυγμένες χώρες βιώνει περιστασιακὰ μοναξιά, ἐνῶ γιὰ ἓναν στοὺς δώδεκα ἀνθρώπους ἡ μοναξιά εἶναι μόνιμη καὶ τόσο ἔντονη, ποὺ μπορεῖ νὰ προκαλέσει σημαντικὰ προβλήματα υγείας. Ἡ πανδημία τοῦ Covid-19 εἶναι βέβαιο ὅτι ἐπιδείνωσε ἔτι περαιτέρω τὸ πρόβλημα, τόσο, ποὺ κατὰ τὴν πρὸς ἀπὸ τὴν μελέτῃ ἡ μοναξιά θὰ ἔπρεπε πλέον νὰ ἀντιμετωπίζεται ὡς «σημαντικὸ πρόβλημα δημόσιας υγείας». Ὑπάρχει ὅμως ἓνα παράδοξο στὴ μοναξιά: Ἡ ἐποχὴ μας εἶναι ἐποχὴ τῆς μοναξιάς, καὶ ἄς εἶναι παράλληλα ἐποχὴ τῆς ἐπικοινωνίας καὶ τῶν κοινωνικῶν δικτύων. Ἄνθρωποι νέοι, στὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας τους, «ποστάρουν» στὰ κοινωνικὰ δίκτυα φωτογραφίες ξεγνοιασιάς καὶ καλοπέρας, καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ τρώει τὴν ψυχὴ τους τὸ μαράζι τῆς μοναξιάς καὶ τῆς κατάθλιψης. Καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλῃ, ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ ζοῦν μόνοι καὶ κάποτε παραπεταμένοι, ἀλλὰ δὲν τοὺς γονατίζει ἡ μοναξιά, γιὰτὶ ζοῦν τὸν λόγο. Αὐτοῦ ποὺ εἶπε στοὺς μαθητὲς Του: «Ἴδου ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἶμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος». Δὲν εἶναι δύσκολο, τελικὰ, νὰ καταλάβουμε ποῦ ὀφείλεται ἡ μοναξιά τῆς ἐποχῆς μας...

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ Η ΑΥΤΑΡΕΣΚΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ

Καὶ ξαφνικά, ἐκεῖ ποὺ οὐδεὶς τὸ ἀνέμενε, οἱ φλόγες τοῦ πολέμου ἔζωσαν γιὰ μιὰ ἀκόμῃ φορά τὴν πολυπαθὴ γηραιὰ ἡπειρο. Εἶναι ἴσως κομμάτι τῆς αὐταρέσκιας τῆς ἐποχῆς μας τὸ ὅτι θεωρούσαμε ἀφελῶς πὼς ὁ παραλογισμὸς αὐτὸς ἀνήκει στὸ παρελθόν, καὶ ἐμεῖς, αὐταπόδεια πιά... «σοφοί» ἀπὸ τοὺς παλιούς, δὲν θὰ τὸν ζήσουμε ποτέ. Θυμόμαστε τὴν ἐποχὴ τῆς κατάρρευσης τοῦ «ὑπαρκτοῦ σοσιαλισμοῦ», ὅταν τὸ 1992 ὁ Ἀμερικανὸς πολιτικὸς ἐπιστήμονας καὶ συγγραφέας Φράνσις Φουκουγιάμα στὸ διάσημο βιβλίο του *Τὸ τέλος τῆς ἱστορίας καὶ ὁ τελευταῖος ἄνθρωπος* ὑποστήριξε ὅτι ἡ ἐπικράτηση τοῦ φιλελεύθερου καπιταλισμοῦ καὶ ἡ ἡμελίωση μιᾶς παγκόσμιας ἐλευθέρου ἀγορᾶς θὰ ὀδηγοῦσε πλέον στὴν ἐξάλειψη τῶν δομικῶν συγκρούσεων στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας, καὶ ἀνήγγελε θριαμβευτικὰ τὸ «τέλος τῆς ἱστορίας». Πόσες, ἀλήθεια, φορὲς ἔχει διαψευθεῖ ἡ πανηγυρικὴ αὐτὴ πρόβλεψη στὰ χρόνια ποὺ μεσολάβησαν, μέχρι ποῦ, στὶς μέρες μας, ὁ παραλογισμὸς τοῦ πολέμου νὰ καταπιεῖ μιὰ χώρα εὐρωπαϊκῆ; Τελικὰ, εἶναι περισσότερο ἀπὸ εὐλογητὴ ἡ ἀπορία: Πὼς μπορεῖ νὰ ζήσει τὴν εἰρήνην στὸν κόσμῳ ὁ ἄνθρωπος ποὺ δὲν ἔχει κατακτήσει τὴν εἰρήνην μέσα του; Αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν εἰρήνην μέσα μας, ἡ ἐποχὴ μας βρῖσκει χίλιους τρόπους νὰ τὴν ὑπονομεύει καὶ νὰ τὴ δυναμιτίζει...

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Τηλεπικοινωνίες 189
114 72 ΑΘΗΝΑ